ЗАРЕЄСТРОВАНО
Постановою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
№ 34/21/1648/К01 від «24» грудня 2024р

Голова Комісії
_____ Р.С.Магомедов

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Біржового комітету
ТОВ «Українська енергетична біржа»
Протокол засідання Біржового комітету
№1842 від «15» листопада 2024р

Голова Біржового комітету
_____ О.Є.Дубовський

Правила Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа»
(нова редакція)

Київ – 2024

ЗМІСТ

1. Загальні положення 3
2. Порядок набуття, зупинення, припинення статусу члена Біржі. Права та обов'язки членів Біржі 10
3. Порядок набуття, зупинення, припинення статусу учасника торгів. Права та обов'язки учасників біржових торгів і брокерів 13
4. Порядок допуску товару/деривативного контракту до біржових торгів, зупинення та скасування такого допуску 17
5. Механізми зниження ризиків невиконання учасниками торгів своїх зобов'язань 20
6. Порядок доступу до користування електронною торговою системою 24
7. Порядок організації та проведення біржових торгів 25
8. Порядок укладення деривативних контрактів та вчинення правочинів щодо них 33
9. Формування реєстру заявок учасників біржових торгів 34
10. Формування реєстру біржових угод, біржових договорів, деривативних контрактів 34
11. Виконання біржових договорів, деривативних контрактів та правочинів щодо деривативних контрактів 35
12. Процедури оформлення та обліку документів, які використовуються при укладанні та виконанні біржових угод, укладанні деривативних контрактів та правочинів щодо деривативних контрактів 38
13. Платежі та збори, що сплачуються Біржі учасниками торгів 39
14. Біржове кот*и*рування. Порядок визначення та оприлюднення біржового курсу 39
15. Порядок здійснення контролю за додержанням учасниками біржових торгів Правил 40
16. Порядок здійснення моніторингу біржових торгів та інших заходів, що здійснюються для протидії маніпулюванням, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням 41
17. Розгляд скарг та вирішення спорів 43
18. Права та обов`язки Біржі 44
19. Застосування санкцій за порушення Правил Біржі, відповідальність Біржі та учасників біржових торгів 45
20. Порядок розкриття та оприлюднення інформації 48
21. Надзвичайні ситуації та процедури, що застосовуються у разі їх виникнення 49
22. Зупинення, припинення та поновлення біржових торгів за рішенням уповноваженого державного органу 52
23. Порядок розміщення учасниками торгів інсайдерської інформації на вебсайті Біржі 53
24. Порядок взаємодії з особою, яка провадить клірингову діяльність з визначення зобов'язань 54
25. Заключні положення 55

1. Загальні положення

1.1. Правила Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (нова редакція) (далі - Правила) розроблені та затверджені відповідно до Господарського кодексу України, Закону України «Про товарні біржі» (далі – Закон), Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР), якими регулюється провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках, Статуту Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі – Статут Біржі) та є основним документом, який регламентує порядок здійснення біржових операцій з товарами, які допущені до біржових торгів на товарній біржі - Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі – Біржа), укладання біржових угод, біржових договорів, деривативних контрактів, які не є фінансовими інструментами, вчинення правочинів щодо деривативних контрактів, ведення біржової торгівлі та вирішення спорів з цих питань. Біржа не є організатором торгівлі стандартизованими строковими контрактами у значенні Податкового кодексу України.

1.2. Правила обов'язкові для виконання Біржею (в тому числі її працівниками, органами управління, особами, що здійснюють вплив на управління та/або діяльність товарної біржі), членами товарної біржі, іншими учасниками торгів та біржовими брокерами, яким надано доступ до електронної торгової системи (систем) відповідно до цих Правил та інших внутрішніх документів Біржі (правил, положень, регламентів тощо), якими регламентується провадження Біржею професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах (далі – внутрішні документи Біржі), та чинного законодавства України.

З метою отримання особою статусу учасника біржових торгів та/або члена Біржі та/або отримання доступу до електронної торгової системи (систем), така особа зобов’язана ознайомитися з положеннями (умовами та вимогами) цих Правил.

1.3. Біржа доводить до відома осіб, визначених у п. 1.2. Правил, Правила, зміни та доповнення до них, іншу інформацію про свою діяльність, шляхом розміщення таких документів, інформації на офіційному вебсайті Біржі. Біржа додатково може використовувати інші способи інформування учасників біржових торгів та інших зацікавлених осіб відповідно до цих Правил.

1.4. Проведення біржових торгів товарами, купівля-продаж (поставка, міна) яких підлягає окремому нормативному регулюванню, здійснюється відповідно до вимог такого спеціального законодавства (у тому числі, нормативно-правових актів органів державної влади).

1.5. Біржа може здійснювати інші форми організованих торгів відповідно до чинного законодавства України.

1.6. Біржа може надавати учасникам біржових торгів послуги з організації торгівлі продукцією на організованому товарному ринку, що передбачають вчинення учасниками

біржових торгів інших дій в електронній торговій системі Біржі щодо біржових товарів, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках, відповідно до переліку, затвердженого на виконання частини п'ятої статті 5 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» Кабінетом Міністрів України, зокрема: внесення учасниками біржових торгів до електронної торгової системи товарної біржі інформації про істотні умови договору купівлі-продажу біржового товару, щодо яких досягнуто згоди, фіксація та реєстрація відповідно до таких істотних умов біржових угод та біржових договорів щодо біржових товарів тощо. Умови та порядок надання зазначених вище послуг здійснюється з урахуванням положень цих Правил та окремого внутрішнього документа Біржі.

1.7. Біржа здійснює діяльність з організації укладання деривативних контрактів, які не є фінансовими інструментами, та правочинів щодо таких деривативних контрактів у порядку, встановленому цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі відповідно до вимог, визначених законодавством.

1.8. У випадку прийняття законодавства, якому суперечать положення Правил, Правила діють у частині, що не суперечить такому законодавству.

1.9. У Правилах зазначені у цьому пункті терміни використовуються у наступних значеннях:

автоматизоване робоче місце учасника біржових торгів – робоче місце, з якого учасник біржових торгів здійснює доступ до електронної торгової системи;

адміністратор електронної торгової системи (адміністратор ЕТС) – представник Біржі, що має повноваження здійснювати контроль за дотриманням Правил та внутрішніх документів Біржі під час організації та проведення біржових торгів, адміністрування та контроль за операційним розкладом торгів в ЕТС з можливістю, в порядку та на умовах, визначених цими Правилами, зупинення/припинення біржових торгів, а також їх подовження, надання/зупинення/припинення допуску учасників біржових торгів та допуску/зупинення/скасування біржових товарів до торгів в ЕТС, моніторинг та контроль під час подання/відкликання(скасування)/внесення змін до заявок учасниками торгів (у тому числі у формі позицій), перевірку надходження гарантійного забезпечення, контроль підписання учасниками торгів електронним підписом біржових свідоцтв/біржових договорів / деривативних контрактів / правочинів щодо деривативних контрактів, підписання біржових свідоцтв та протоколів проведення біржових торгів від імені Біржі, виявляти ознаки маніпулювання та інших зловживань на Біржі, а також виконувати інші дії у відповідності до цих Правил та внутрішніх документів Біржі; Біржею можуть бути визначені інші документи, повноваження щодо підписання яких надається адміністратору ЕТС, та інші повноваження адміністратора ЕТС;

аналітичні рахунки учасника біржових торгів – рахунки, відкриті Біржею в системі клірингового обліку та/або в ЕТС, призначені для обліку гарантійного забезпечення учасників торгів (зокрема, гарантійних внесків учасників торгів, фінансового забезпечення під розрахунки); зокрема, для обліку гарантійного забезпечення передбачено 2 типи рахунків – загальний рахунок та окремий рахунок; Біржею можуть бути визначені інші типи рахунків;

аналог власноручного підпису (АВП) – вид електронного підпису, який є електронним аналогом власноручного підпису учасника торгів, особи, якій надано доступ до електронної торгової системи (систем), згоду на використання якого надано, шляхом вчинення дій, визначених абзацом другим п. 1.2. Правил, та використовується таким учасником (такою особою) для входу в ЕТС та дозволяє ідентифікувати такого учасника (таку особу), а також встановити відсутність викривлення інформації в документах такого учасника (такої особи) в електронній торговій системі, які вважаються такими, що є підписаними таким учасником торгів (такою особою) електронним підписом;

базовий актив деривативного контракту (базовий актив) – це актив (продукція та інші речі, визначені родовими ознаками), у тому числі допущений до торгів на Біржі, а також майно, визначене базовим активом деривативного контракту відповідно до нормативно-правових актів НКЦПФР;

біржова торгівля – діяльність Біржі з організації торгівлі продукцією на товарних біржах, організації укладання деривативних контрактів на товарних біржах, спрямована на організацію та проведення біржових торгів, забезпечення централізованого укладання та/або централізованого виконання біржових угод, (біржових догорів) щодо біржових товарів, деривативних контрактів, які не є фінансовими інструментами, правочинів щодо них, здійснення Біржею та/або учасниками біржових торгів біржових операцій, вчинення інших дій на Біржі щодо біржових товарів, торгівля якими відповідно до законодавства здійснюється виключно на організованих товарних ринках, вирішення спорів з цих питань та вчинення інших дій на Біржі відповідно до цих Правил, внутрішніх документів Біржі та законодавства України;

біржове кот*и*рування (кот*и*рування) – сукупність методів та правил (методика), які дають змогу виявити середні об'єктивні ціни на певний біржовий товар (групу біржових товарів) на основі цін біржових угод або на інших засадах для розрахунку біржової котирувальної ціни (біржового курсу) такого товару (групи біржових товарів) та інших цінових показників, індексів;

біржове місце – право особи (юридичної особи/фізичної особи-підприємця) на здійснення біржових операцій на Біржі у власних інтересах та/або в інтересах третіх осіб (клієнтів), яке набувається постійними та непостійними членами Біржі у спосіб та у порядку, визначені Статутом Біржі, цими Правилами та «Положенням про надання в оренду біржових місць на товарній біржі - Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі – Положення), з урахуванням особливостей, визначених внутрішніми документами Біржі по певній секції Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів);

біржове свідоцтво – документ, який у випадках передбачених цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі, засвідчує укладення учасниками біржових торгів біржової (-их) угоди (угод) та реєструється на Біржі; в окремих випадках може визначатися як «аукціонне свідоцтво»;

біржовий бюлетень – документ Біржі, що містить інформацію про заявки у формі позицій,

які виставлено на біржові торги для продажу, купівлі, поставки або міни біржового товару товару (окрім деривативних контрактів, які не є фінансовими інструментами) та його характеристики, та може містити інформацію про деривативні контракти, які не є фінансовими інструментами);

біржові брокери (брокери) – фізичні особи, які уповноважені членами Біржі (постійними або непостійними, що акредитовані на Біржі згідно з Положенням та/або іншими внутрішніми документами Біржі) або іншими учасниками торгів (які не є членами Біржі) у випадках передбачених внутрішніми документами Біржі, обов'язки яких полягають у виконанні доручень таких осіб, яких вони представляють, щодо здійснення біржових та позабіржових операцій на Біржі;

бюлетень середньозважених цін – внутрішній документ Біржі, що містить інформацію щодо кількісних характеристик біржового товару, що був запропонований та реалізований на біржових торгах, мінімальної та максимальної цін, що склалися на біржових торгах, та середньозваженої ціни, що склалася за результатами біржових торгів, а також щодо загального обсягу і вартості реалізованого біржового товару; у бюлетені може зазначатися й інша інформація, зокрема щодо інших характеристик біржового товару (як-то базис поставки (згідно Інкотермс чи на інших умовах, визначених внутрішніми документами Біржі), тип графіку продажу (наприклад, електричної енергії) тощо);

внутрішні документи Біржі – акти внутрішнього регулювання Біржі, які є офіційними документами Біржі, що у відповідності до цих Правил, законодавства про товарні біржі і організовані товарні ринки регламентують організацію та проведення біржових торгів на Біржі, організацію укладання деривативних контрактів, що не є фінансовими інструментами, та правочинів щодо них, умови допуску до біржових торгів, умови та механізми забезпечення здійснення розрахунків (поставки біржового товару) та інші питання з організації біржової торгівлі у певних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів), а також регулюють відносини в межах структури Біржі та між Біржею і учасниками торгів (їх клієнтами), уповноваженими Біржею розрахунковими банками, операторами поставки та іншими особами, визначеними внутрішніми документами Біржі; зокрема, такими внутрішніми документами Біржі є ці Правила, правила біржових торгів та регламенти організації та проведення біржових торгів, у тому числі вчинення інших дій на Біржі щодо біржових товарів, торгівля якими відповідно до законодавства здійснюється виключно на організованих товарних ринках, у певних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів); внутрішні документи Біржі можуть складатися з одного чи декількох документів;

гарантійний внесок – кошти, що вносяться на поточний рахунок Біржі учасниками біржових торгів (їх клієнтами) з метою гарантування виконання біржових угод/біржових договорів, укладання та/або виконання деривативних контрактів, що не є фінансовими інструментами / правочинів щодо таких деривативних контрактів; у випадках, визначених цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі, гарантійні внески обліковуються на окремих (під конкретні біржові торги) або на загальних рахунках учасників торгів (їх клієнтів) у облікових системах відповідних клірингових та/або електронних торгових систем Біржі;

деривативний контракт, що не є фінансовим інструментом (деривативний контракт) – це

договір, умови якого передбачають обов'язок однієї або кожної зі сторін такого договору щодо базового активу; за наявністю зобов'язання щодо передачі базового активу деривативні контракти, що укладаються на Біржі, є поставними; за типом базового активу деривативні контракти, що укладаються на Біржі, є товарними або іншими деривативними контрактами; деривативні контракти, укладені на Біржі, не є фінансовими інструментами;

електронна торгова система (електронні торгові системи) (ЕТС) – програмний продукт «Енергетична торгова платформа» (ПП ЕТП), програмний продукт «Біржова електронна торгова система» (ПП БЕТС) та інші електронні торгові системи, що використовуються Біржею для організації та проведення біржових торгів, у тому числі для забезпечення можливості учасникам торгів вчиняти інші дії на Біржі щодо біржових товарів, торгівля якими відповідно до законодавства здійснюється виключно на організованих товарних ринках, а також для укладання та/або виконання деривативних контрактів та правочинів щодо них;

Електронний підпис – електронний підпис відповідно до чинного законодавства України у сфері електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг забезпечується в ЕТС за допомогою кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП)/удосконаленого електронного підпису (далі - УЕП) або АВП; в деяких секціях може бути передбачено використання лише КЕП/УЕП або лише АВП;

заявка на купівлю – поданий учасником біржових торгів згідно з Правилами та внутрішніми документами Біржі, електронний документ за встановленою Біржею формою, що містить безумовну комерційну пропозицію (оферту) на купівлю біржового товару та укладання біржової угоди, укладання деривативного контракту/укладання правочину щодо деривативного контракту згідно з умовами поданої заявки;

заявка на продаж – поданий учасником біржових торгів згідно з Правилами та внутрішніми документами Біржі, електронний документ за встановленою Біржею формою, що містить безумовну комерційну пропозицію (оферту) на продаж біржового товару та укладання біржової угоди, укладання деривативного контракту/ укладання правочину щодо деривативного контракту згідно з умовами поданої заявки;

загальний рахунок – індивідуально визначений для кожного окремого учасника торгів аналітичний рахунок в ЕТС та/або системі клірингового обліку, на якому обліковуються грошові кошти учасника біржових торгів (його клієнтів), які використовуються таким учасником біржових торгів для забезпечення участі в біржових торгах та/або виконання зобов`язань за укладеними біржовими угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами, правочинами щодо деривативних контрактів (у тому числі в частині сплати комісійного збору), що виникають за результатами біржових торгів у різних секціях Біржі; секції, на які поширюється застосування загального рахунку, встановлюються рішенням Біржового комітету; загальний тип рахунку використовується для обліку гарантійних внесків, а також у випадках, визначених цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у секціях Біржі; може використовуватися для обліку грошових коштів, що вносяться учасником біржових торгів (його клієнтом), який має намір здійснювати купівлю біржового товару, на ескроу-рахунок такого учасника торгів в уповноваженому Біржею розрахунковому банку як фінансове забезпечення під розрахунки;

порядок користування учасниками біржових торгів загальним рахунком визначається відповідною інструкцією Біржі;

комісійний збір – плата за послуги, що надаються Біржею, у т.ч. за реєстрацію біржових угод, деривативних контрактів/правочинів щодо них (біржовий збір, реєстраційний збір);

котирувальна комісія – спеціальний підрозділ Біржі, що створюється з числа співробітників Біржі та затверджується рішенням Біржового комітету для визначення (та підтримки в актуальному стані та відповідності ринковим умовам) методики (методик) біржового котирування та забезпечення (встановлення) рівня цін на біржові товари, які реалізуються на Біржі і підлягають котируванню, та діє на підставі «Положення про Котирувальну комісію»;

котирувальна ціна – ціна, визначена котирувальною комісією шляхом аналізу цін біржових угод, деривативних контрактів, цін пропозицій, цін попиту на підставі критеріїв та методів обчислення, встановлених Біржею;

крок ціни – величина, на яку змінюється (зменшується/збільшується) ціна за одиницю або за лот/пакет лотів біржового товару під час проведення біржових торгів, та яка визначається у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля у секціях Біржі;

лот – мінімальна неподільна кількість (обсяг) біржового товару, що може бути запропонована до продажу/купівлі/укладання; значення кількості (обсягу) біржового товару, в тому числі базового активу деривативних контрактів, в заявці на продаж/заявці на купівлю повинно бути кратним розміру 1 лота; внутрішніми документами Біржі можуть бути встановлені випадки, коли ця вимога може не дотримуватися;

маніпулювання – неправомірні дії або вплив учасника біржових торгів на ціну біржового товару (деривативного контракту), у власних інтересах або інтересах третіх осіб, у результаті чого придбання або продаж цього біржового товару, укладення деривативного контракту відбувається за іншими цінами, ніж ті, які існували б за відсутності таких неправомірних дій або впливу, а також дії, передбачені статтею 148 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»;

надзвичайна ситуація у діяльності Біржі – будь-які події та/або обставини, які за оцінкою органів управління Біржі або уповноваженої особи тимчасово або на невизначений термін зроблять неможливими або значно ускладнять виконання Біржею покладених на неї функцій у відповідності з цими Правилами; до таких подій/обставин можуть бути віднесені форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) та інші обставини, в тому числі, які за оцінкою органів управління Біржі або уповноваженої особи створюють або можуть створити загрозу життю та здоров'ю співробітників Біржі, або ускладнити виконання Біржею покладених на неї функцій;

непостійний член Біржі – юридична або фізична особа-підприємець, яка набула статусу непостійного члена Біржі та право здійснювати біржові операції на Біржі шляхом оренди біржового місця у постійного члена Біржі;

окремий рахунок (окремий рахунок під конкретні біржові торги) – індивідуально визначений для кожного окремого учасника торгів аналітичний рахунок в ЕТС, на якому обліковується гарантійний внесок, що вноситься учасником біржових торгів (його клієнтом) на поточний рахунок Біржі для участі у конкретних біржових торгах та використовується таким учасником біржових торгів для забезпечення виконання зобов`язань, за укладеними біржовими угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами, правочинами щодо деривативних контрактів (у тому числі в частині сплати комісійного збору), що виникають за результатами таких біржових торгів;

оператор поставки – юридична особа, яка відповідно до закону здійснює зберігання та/або забезпечує транспортування (передачу) активу, допущеного до торгів / базового активу деривативного контракту, що є біржовим товаром, та/або погоджує передачу/здійснює облік передачі такого активу (як-то, оператор газотранспортної системи, оператор газосховищ, оператор системи передачі та інші);

позиція на купівлю/позиція на продаж – заявка на купівлю/заявка на продаж учасника торгів, що ініціює торги за технологією одностороннього аукціону (далі – ініціатор аукціону) згідно з Правилами та внутрішніми документами Біржі та містить безумовну комерційну пропозицію (оферту) на купівлю/на продаж біржового товару, укладення деривативного контракту; позиція об'єднує однорідні та взаємозамінні біржові товари / деривативні контракти за: видом товару / базового активу (відповідно до встановлених стандартів та технічних нормативно-правових актів у галузі технічного нормування та стандартизації), а також за ціною, коефіцієнтом (премія/дисконт до цінового показника, визначеного ініціатором аукціону або Біржею або законодавством) за одиницю товару / базового активу деривативного контракту, та іншими реквізитами та умовами, визначеними внутрішніми документами Біржі;

постійні члени Біржі – засновники Біржі та юридичні або фізичні особи-підприємці, прийняті до її складу згідно зі Статутом Біржі, (далі – **Учасники Біржі**), які набувають статусу постійного члена Біржі після сплати вступного внеску та отримання біржових місць у кількості, яка визначається відповідно до Статуту та з дотриманням пропорційності сукупності часток відповідного постійного члена у статутному капіталі Біржі; постійні члени Біржі, в порядку та на умовах, визначених внутрішніми документами Біржі, мають право надавати в оренду біржові місця непостійним членам Біржі;

програмно - технічний збій – позапланове порушення діяльності Біржі, що призводить до переривання в наданні Біржею послуг, спричинене недоступністю програмно-технічних комплексів за допомогою яких здійснюється професійна діяльність на ринках капіталу та організованих товарних ринках;

рахунок умовного зберігання (ескроу) – рахунок, відкритий учасником біржових торгів у визначеному Біржею розрахунковому банку, з метою запобігання ризику нерозрахунків невиконання зобов'язань по оплаті за біржовими договорами/деривативними контрактами або правочинами щодо них;

розрахунковий банк – обслуговуючий банк Біржі/учасника торгів, у якому відкрито рахунок Біржі/учаснику торгів як учаснику безготівкових розрахунків та/або який здійснює для

такого учасника на договірних умовах будь-яку з операцій чи послуг, передбачених Законом України «Про банки і банківську діяльність»; Біржа залишає за собою право визначення декількох розрахункових банків, перелік яких затверджується рішенням уповноваженого органу Біржі та доводиться до відома зацікавлених осіб, шляхом його розміщення на офіційному сайті Біржі;

вебсайт Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (офіційний сайт Біржі) – офіційний вебсайт Біржі в мережі Інтернет за адресою: www.ueex.com.ua;

секція – спеціалізований напрям професійної діяльності на організованих товарних ринках Біржі, в межах якого здійснюється біржова торгівля певною групою біржових товарів;

система збору, обробки та розповсюдження інформації ЕТС – підсистема ЕТС, що представляє собою сукупність програмного забезпечення, баз даних та обчислювальних засобів для здійснення збору та архівації інформації про хід торгів, подані заявки, учасників біржових торгів, характеристики біржового товару / деривативного контракту/базового активу деривативного контракту, ціну біржового товару / деривативного контракту/базового активу деривативного контракту та її динаміку; зібрана інформація обробляється та оприлюднюється у вигляді бюлетеня середньозважених цін або у іншій формі згідно з внутрішніми документами Біржі та законодавством України;

фінансове забезпечення учасника торгів під розрахунки (фінансове забезпечення під розрахунки) – грошові кошти, що попередньо перераховуються учасником біржових торгів на рахунок умовного зберігання (ескроу) такого учасника торгів та обліковуються на аналітичних рахунках (аналітичні рахунки для фінансового забезпечення під розрахунки) в кліринговій системі Біржі, та які призначені для належного виконання зобов'язань за біржовими угодами / договорами / деривативними контрактами;

ціна біржового товару – ціна, за якою у конкурентний спосіб було здійснено купівлю-продаж біржового товару, в тому числі деривативного контракту/базового активу деривативного контракту і укладено та зареєстровано на Біржі відповідну біржову угоду (біржовий договір) / деривативний контракт/правочин щодо деривативного контракту

ціна базового активу (за деривативним контрактом) – ціна, за якою здійснено купівлю-продаж базового активу та укладено і зареєстровано на Біржі відповідний деривативний контракт;

члени Біржі – постійні члени Біржі та непостійні члени Біржі.

Інші терміни, що вживаються в цих Правилах, використовуються відповідно до законодавства України.

2. Порядок набуття, зупинення, припинення статусу члена Біржі. Права та обов'язки членів Біржі

2.1. Категорії членів Біржі (постійний, непостійний) та умови набуття членства (набуття статусу члена Біржі) визначаються відповідно до Статуту Біржі, цих Правил та Положення.

Якщо між Статутом Біржі та цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі є розбіжності, застосовуються норми Статуту до внесення змін до Правил та/або внутрішніх документів Біржі. Біржа може визначити інші категорії членства на умовах, що не суперечать Статуту Біржі.

2.2. Учасник Біржі (у тому числі, у випадку зупинення/припинення його членства на Біржі в якості постійного члена Біржа) може надавати в оренду належні йому біржові місця особі, погодженій з Біржовим комітетом або іншим уповноваженим ним органом/особою Біржі, яка за рахунок цього набуває статусу непостійного члена Біржі.

2.3. З метою укладення Договору оренди біржового місця юридичні особи та фізичні особи – підприємці резиденти та нерезиденти України (далі – Заявник) на вебсайті Біржі переходять за відповідним посиланням та заповнюють в електронній формі заяву-анкету, до якої додають копії документів, форма та перелік яких визначається Положенням та/або внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі та/або за певним біржовим товаром..

2.4. Рішення про надання дозволу на оренду біржового місця та дозволу на укладення Договору оренди біржового місця на товарній біржі – Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі – Договір оренди біржового місця) або про відмову в оренді та укладенні такого договору приймається Біржовим комітетом або іншим уповноваженим ним органом/особою Біржі протягом 10 (десяти) робочих днів з дня надходження в електронному вигляді заяви-анкети та документів, визначених Положенням та/або внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі та/або за певним біржовим товаром, про що Заявнику направляється повідомлення на його електронну адресу. Після отримання позитивного рішення про надання дозволу на оренду біржового місця постійний член Біржі укладає з таким Заявником Договір оренди біржового місця.

2.5. Вартість оренди біржового місця визначається постійним членом Біржі - орендодавцем та зазначається в Договорі оренди біржового місця. Вартість оренди біржового місця встановлюється як фіксована сума орендної плати за увесь період оренди біржового місця та/або як відсоток (%) від суми укладених на Біржі таким Заявником – непостійним членом Біржі біржових угод.

2.6. Підставами для припинення членства на Біржі є:
- заява члена Біржі про припинення членства (після виконання членом Біржі своїх зобов’язань перед Біржею та іншими учасниками торгів за біржовими угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами/правочинами щодо деривативних контрактів);
- сплив строку оренди біржового місця;
- одноразове вчинення грубого або систематичного порушення (терміни застосовуються у визначеннях, наданих у внутрішніх документах Біржі щодо торгівлі на певних секціях Біржах, з урахуванням положень законодавства) членом Біржі, його брокером/брокерами законодавства України, що регулює біржову торгівлю, цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі;
- внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців

та громадських формувань запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи / державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця;
- відкликання державними регулюючими органами ліцензій або дозволів або інші визначені законодавством причини, наслідком настання яких є неможливість (заборона) вчиняти члену Біржі біржові операції
- встановлення Біржею ознак маніпулювання, інсайдерської торгівлі чи інших зловживань на Біржі, вчинених учасником торгів.

2.7. Припинення членства на Біржі відбувається за рішенням Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи Біржі, яке, якщо інше не визначено у такому рішенні, набуває чинності з дня, наступного за днем прийняття такого рішення.

Припинення членства з підстави спливу строку оренди біржового місця відбувається автоматично з дня, наступного за останнім днем оренди і не потребує окремого рішення Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи.

2.8. Зупинення членства на Біржі відбувається шляхом зупинення (тимчасового припинення) допуску члена Біржі до біржових торгів у випадках:
- подачі членом Біржі заяви про зупинення членства;
- відкликання державними регулюючими органами ліцензій або дозволів або інші визначені законодавством причини, наслідком настання яких є неможливість (заборона) вчиняти члену Біржі біржові операції до усунення членом біржі-суб'єктом господарської діяльності таких порушень;
- порушення членом Біржі, його брокером/брокерами законодавства України, що регулює біржову торгівлю, цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі, яке не є грубим або систематичним (терміни застосовуються у визначеннях, наданих у внутрішніх документах Біржі щодо торгівлі на певних секціях Біржах, з урахуванням положень законодавства);
- державна реєстрація рішення про припинення юридичної особи (внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань даних про перебування юридичної особи у процесі припинення);
- внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань даних про перебування юридичної особи у процесі провадження у справі про банкрутство/санації, відкриття господарським судом провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи-підприємця учасника торгів/відкриття господарським судом провадження у справі про банкрутство юридичної особи учасника торгів;
- в інших випадках, встановлених законодавством та/або внутрішніми документами Біржі.

2.9. Зупинення членства на Біржі відбувається за рішенням Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи Біржі, яке, якщо інше не визначено у такому рішенні, набуває чинності з дня, наступного за днем прийняття такого рішення.

2.10. Члени Біржі, крім прав та обов'язків, визначених Законом та у цьому розділі, мають права та обов'язки учасників біржових торгів, визначенні Законом, цими Правилами та внутрішніми документами Біржі.

3. Порядок набуття, зупинення, припинення статусу учасника торгів. Права та обов'язки учасників біржових торгів і брокерів

3.1. Учасниками біржових торгів на Біржі можуть бути члени Біржі, від імені яких діють біржові брокери, а також у випадках, встановлених законодавством та/або цими Правилами, інші особи, яким надано право здійснювати торгівлю на Біржі.

3.2. Члени Біржі та інші особи, визначені відповідно до п.3.1 цих Правил, набувають статусу учасника торгів та отримають право приймати участь в біржових торгах у відповідній(их) секції(ях) за умови дотримання ними кваліфікаційних (та інших) вимог до учасників біржових торгів, встановлених внутрішніми документами Біржі, якими регулюється біржова торгівля у відповідній(их) секції(ях) Біржі.

3.3. Особа, яка має намір приймати участь у біржових торгах, (далі – претендент) повинна отримати статус учасника торгів у відповідній секції Біржі шляхом:

- заповнення в електронній формі *реєстраційної анкети/ заяви / картки / заяви-анкети* у розділі «Акредитація» на сайті Біржі, обравши відповідну секцію Біржі, до якої додати документи у формі та згідно переліку, що вимагаються внутрішніми документами Біржі, якими регламентується торгівля у відповідній секції та/або за певним біржовим товаром (групою біржових товарів); такі документи мають бути чинними (дійсними) на момент їх подання;
- набуття статусу члена Біржі відповідно до цих Правил, якщо це вимагається внутрішніми документами Біржі, якими регламентується торгівля у відповідній секції та/або за певним біржовим товаром (групою біржових товарів), щодо такої категорії учасників торгів;
- здійснення інших дій, передбачених процедурами акредитації, у відповідності до вимог та у порядку, що встановлені внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі та/або за певним біржовим товаром (групою біржових товарів).

3.3.1. Якщо для участі у біржових торгах вимагається Електронний підпис, то претендент повинен надати кваліфікований сертифікат (сертифікати) електронного підпису брокера.

3.3.2. Претенденти-нерезиденти заповнюють в електронну реєстраційну форму / заяву / анкету / картку встановленої форми у розділі «Акредитація» на сайті Біржі, до якої додають документи у формі та згідно переліку, що вимагаються внутрішніми документами Біржі, якими регламентується торгівля у відповідній секції та/або за певним біржовим товаром (групою біржових товарів); такі документи мають бути чинними (дійсними) на момент їх подання.

3.3.3. Протягом 10 (десяти) робочих днів на електронну адресу претендента Біржа направляє повідомлення про рішення Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи Біржі.

3.3.4. У разі, якщо в подальшому відбулися зміни у вищезазначених документах та/або інформації, учасник торгів зобов'язаний надати Біржі оновлені документи та/або

інформацію протягом 3 (трьох) робочих днів з моменту виникнення/настання таких змін.

3.3.5. У випадку порушення учасником торгів зазначеної у п.3.3.4. Правил вимоги, Біржа має право автоматично зупинити допуск такого учасника до біржових торгів до моменту надання таких документів (інформації) у повному обсязі.

3.4. У випадку виникнення в учасника торгів наміру здійснювати купівлю/продаж іншого біржового товару (групи біржових товарів) та/або в іншій секції(ях) Біржі, така особа додатково подає документи та здійснює дії, передбачені процедурами акредитації у відповідній секції Біржі, а також зобов'язана актуалізувати раніше надані на Біржу документи, за необхідності (у відповідності до вимог, встановлених внутрішніми документами Біржі).

3.5. Біржа веде облік учасників торгів та брокерів, які отримали право здійснювати біржові операції в ЕТС Біржі.

3.6. Учасники біржових торгів, крім прав, визначених Законом, мають право:
- подавати заявки на продаж, заявки на купівлю;
- брати участь у біржових торгах;
- укладати біржові угоди/біржові договори/деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів від свого імені та за свій рахунок або від імені клієнтів і за їх рахунок (посередництво при укладанні біржових угод/ біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів шляхом виконання доручень клієнтів і укладання біржових угод на кращих для клієнтів умовах);
- консультувати клієнтів з питань, пов'язаних з укладанням біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, у тому числі з питань якості, та властивостей, характеристик біржового товару/базового активу деривативного контракту;
- одержувати від Біржі необхідну інформацію;
- залучати незалежного біржового експерта до товарної експертизи біржового товару по кількості та/або якості;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення професійної діяльності Біржі з організації торгівлі продукцією на товарних біржах або з організації укладання деривативних контрактів на товарних біржах;
- інші права, визначені внутрішніми документами Біржі (зокрема, якими регулюється біржова торгівля у відповідних секціях Біржі).

3.7. Учасники біржових торгів, крім обов'язків, визначених Законом, зобов'язані:
- дотримуватися законодавства України, цих Правил, внутрішніх документів та рішень Біржі, що регулюють біржову торгівлю;
- дотримуватись принципів рівноправності учасників біржових торгів, коректної поведінки, взаємоповаги по відношенню один до одного, забезпечувати збереження конфіденційності отриманої інформації;
- надавати Біржі на її вимогу документи, що стосуються своєї діяльності, та додаткову інформацію щодо біржових товарів;
- надавати Біржі інформацію про всі зміни, внесені в надані ними для отримання статусу учасника торгів на Біржі документи, протягом 3 (трьох) робочих днів з моменту

виникнення/настання таких змін;
- виконувати рішення Біржі з питань допуску до біржових торгів, своєчасно вносити гарантійне забезпечення для участі у біржових торгах, виконувати зобов’язання за укладеними біржовими угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами/правочинами щодо деривативних контрактів;
- сплачувати комісійний збір, інші платежі, визначені Біржею для учасників торгів;
- у встановленому порядку надавати Біржі інформацію про стан виконання зобов'язань за укладеними біржовими угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами/правочинами щодо деривативного контракту;
- реєструвати, вести облік і зберігати протягом щонайменше трьох років документи, пов'язані з діяльністю на Біржі, у тому числі документи бухгалтерського обліку, документи, що стосуються укладання та виконання біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контраків, доручення та інструкції клієнтів, а також підтвердження їх виконання або невиконання, оригінали договорів із клієнтами тощо;
- самостійно отримувати всі необхідні дозволи, ліцензії, погодження тощо, визначені чинним законодавством України;
- надавати клієнтам точну, коректну і достатню інформацію про біржові торги, зокрема щодо біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, укладених на Біржі в їх інтересах;
- дотримуватися вимог та виконувати інші обов’язки, визначені внутрішніми документами Біржі (зокрема, якими регулюється біржова торгівля у відповідних секціях Біржі).

3.8. Учасникам біржових торгів забороняється:
- передавати в заставу, об'єднувати чи розпоряджатися активами клієнта без попередньої письмової згоди клієнта;
- виконувати операції на користь клієнта без попередньої згоди клієнта, крім випадків, якщо клієнт надав згоду на здійснення торгівлі без отримання його попередньої згоди;
- розкривати або розголошувати доручення клієнта та зміст біржової угоди (біржового свідоцтва/договору, укладеного на підставі біржової угоди)/ деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту, укладати біржові угоди/ біржові договори/деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів всупереч інтересам клієнта або контрагента з використанням отриманої від клієнта інформації або інформації, що стала відомою внаслідок його роботи;
- здійснювати фіктивні біржові операції або укладати біржові угоди/біржові договори/деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів, які не передбачають зміни власника біржового товару/базового активу деривативного контракту;
- встановлювати необґрунтовані ціни, укладати біржові угоди всупереч дорученням клієнтів, робити спроби монополізувати ринок, надавати неправдиву інформацію про ринок;
- представляти в ході одних біржових торгів клієнтів, інтереси яких суперечать один одному, які бажають продати біржовий товар/базовий актив деривативного контракту та клієнтів, які бажають купити аналогічний біржовий товар/базовий актив деривативного контракту;
- використовувати грошові кошти і товари клієнта у власних цілях чи в інтересах третіх осіб;
- укладати біржові угоди/біржові договори/ деривативні контракти/правочини щодо

деривативних контрактів з перевищенням меж внесеного гарантійного забезпечення;
- розголошувати комерційні таємниці щодо здійснюваних за їх участю біржових операцій, комерційні таємниці клієнтів та професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках, яка стала відома їм під час виконання доручень клієнтів.

3.9. Брокер повинен мати довіреність згідно рекомендованого Біржею зразка.

3.10. Брокерам забороняється розголошувати комерційні таємниці щодо здійснюваних за їх участю біржових операцій клієнтів, одночасно обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать один одному.

3.11. Обов'язки брокерів полягають у виконанні доручень клієнтів Біржі, яких вони представляють.

3.12. На брокерів поширюються вимоги, права та обов`язки, що покладені цими Правилами та внутрішніми документами Біржі на учасників біржових торгів.

3.13. Підставами для припинення статусу учасника торгів на Біржі є:
- припинення членства на Біржі у випадках, зазначених у п.2.6. Правил, для членів Біржі;
- подання заяви учасником торгів про припинення статусу учасника торгів та доступу до торгів у певній секції(ях) Біржі;
- порушення Правил та/або внутрішніх документів біржі та/або законодавства, яким регулюється біржова торгівля;
- випадки, визначенні законодавством України, та не охопленні п.2.6. цих Правил, настання яких є підставою для припинення статусу учасника торгів на Біржі в тій чи іншій секції.

3.14. Припинення статусу учасника торгів на Біржі відбувається за рішенням Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи Біржі, яке набуває чинності з наступного дня після прийняття, якщо інше не зазначено у такому рішенні.

Припинення статусу учасника торгів - члена Біржі з підстави спливу строку оренди біржового місця, визначеної п. 2.6. Правил, відбувається автоматично з дня, наступного за останнім днем оренди і не потребує окремого рішення Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи.

3.15. Зупинення статусу учасника торгів на Біржі (у тій чи іншій секції Біржі чи по всіх секціях) відбувається шляхом зупинення (тимчасового припинення) доступу (допуску) до торгів у наступних випадках:
- зупинення членства на Біржі у випадках, зазначених у п.2.8. Правил, для членів Біржі;
- подання заяви учасником торгів про зупинення доступу (допуску) до торгів у певній секції(ях) Біржі з зазначенням терміну/строку зупинення;
- порушення Правил та/або внутрішніх документів Біржі та/або законодавства, за настання яких відповідно до внутрішніх документів Біржа має право застосовувати зупинення статусу учасника торгів на Біржі;
- не надання Біржі інформації про зміни, які відбулися в документах (інформації), поданих в процесі набуття статусу учасника торгів на Біржі протягом 3 (трьох) робочих днів з

моменту виникнення/настання таких змін;
- несплата або неповна сплата учасником торгів біржового збору, інших платежів, визначених Біржею, в установлений термін;
- в інших випадках, визначених внутрішніми документами Біржі та законодавством України.

3.16. Порушення учасниками торгів зобов'язань, встановлених внутрішніми документами Біржі, що регламентують біржову торгівлю, вважається порушенням учасником торгів також і цих Правил.

4. Порядок допуску товару/деривативного контракту до біржових торгів, зупинення та скасування такого допуску

4.1. Предметом біржової торгівлі є біржовий товар, реалізація якого через Біржу не заборонена законодавством України.

4.2. У випадках, визначених законодавством, Біржа може організовувати та проводити торги та аукціони продукцією та іншим майном у порядку, встановленому Правилами та внутрішніми документами Біржі відповідно до вимог, визначених іншими законами, ніж Закон України «Про товарні біржі», та/або нормативно-правовими актами, прийнятими на їх виконання.

4.3. Біржові товари можуть визначатися Біржею за партіями товарів та/або класифікуватися за видами, характеристиками, властивостями продуктів/базових активів/деривативних контрактів з урахуванням вимог законодавства, яким регулюється обіг відповідного товару.

За видами продуктів/базових активів біржові товари можуть класифікуватися, в тому числі, з урахуванням таких складових: найменування, марка (сорт), обсяг, строк виконання, умови виконання, рівень (клас) якості тощо.

У внутрішніх документах Біржі може бути визначений інший підхід щодо класифікації та групування біржових товарів за продуктами та/або за іншими ознаками, в тому числі відповідно до кон’юктури ринку/потреб учасників біржових торгів/тощо.

Партією товару вважається визначена кількість (але не менше двох одиниць) однорідних товарів одного або кількох найменувань, купівля-продаж та відвантаження (відпуск, передача)/отримання (відбір, прийом) яких (або передача прав за якими) здійснюється на підставі документів та з дотриманням вимог, визначених законодавством.

Зміна переліку та/або порядку допуску товарів до торгів, а також експертиза товарів може визначатися окремими рішеннями Біржового комітету. Допуск здійснюється шляхом внесення біржового товару до реєстру біржових товарів Біржі на підставі рішення Біржового комітету.

4.4. Розгляд питання щодо допуску біржового товару до біржових торгів, зупинення або скасування допуску здійснюється Біржовим комітетом за наступних підстав:

- за власною ініціативою Біржі;
- за зверненням члена Біржі;
- на вимогу НКЦПФР (у випадках, визначених законодавством).

Для прийняття рішення щодо допуску товару/деривативного контракту до біржових торгів, зупинення або скасування допуску, питання щодо якого ініційовано членом Біржі, Біржа має право вимагати від такого члена Біржі (його клієнта) оригінали документів або належним чином завірені копії документів, які передбачені внутрішніми документами Біржі, для підтвердження якості, наявності та походження такого товару/деривативного контракту.

Інформування щодо прийнятого Біржовим комітетом рішення відносно допуску товару, деривативного контракту до біржових торгів, зупинення або скасування допуску здійснюється Біржею шляхом розміщення на вебсайті Біржі відповідної інформації.

4.5. Біржа має право перевірити показники якості, кількість і місцезнаходження біржового товару/базового активу деривативного контракту, зазначені учасником торгів-продавцем при допуску його до біржових торгів, в тому числі шляхом його огляду, відбору зразків проб тощо, у порядку, встановленому внутрішніми документами Біржі.

Встановлені стандарти якості, мінімальної кількості (розмір лотів), системи міри та ваги, одиниць виміру біржових товарів можуть попередньо узгоджуватися робочими групами при радах секцій Біржі, створеними учасниками торгів відповідних секцій Біржі, з подальшим затвердженням якості та інших характеристик Біржовим комітетом у рішенні щодо допуску відповідного біржового товару до торгів. Специфікація якості та інші характеристики біржового товару оприлюднюється на вебсайті Біржі окремим документом та/або зазначається в реєстрі біржових товарів.

4.6. У разі порушення учасником торгів вимог Правил та/або інших внутрішніх документів Біржі, в тому числі, в частині невідповідності біржового товару, допущеного до біржових торгів, допуск такого біржового товару до біржових торгів за рішенням Біржового комітету може бути зупинено (скасовано).

4.7. Біржа може визначити інші підстави для зупинення (скасування) допуску біржового товару (групи біржових товарів) до торгів та припинення/зупинення біржових торгів певним біржовим товаром (групою біржових товарів) з урахуванням:
- підстав, критеріїв, показників тощо, визначених законодавством (зокрема, в разі встановлення НКЦПФР за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідній сфері, критеріїв цінової нестабільності біржового товару на товарній біржі залежно від виду, ліквідності та/або ринкової ціни такого біржового товару);
- та/або результатів аналізу нових та існуючих інформаційних продуктів (технологій), ділової практики або технологій здійснення біржових операцій на предмет можливості їх використання для зловживань та маніпулювань;
- та/або результатів узагальнення біржової практики запобігання та протидії маніпулюванням та зловживанням.

4.8. Біржа (для запобігання або усунення порушень на організованих товарних ринках)

повинна виконати вимогу НКЦПФР:

- припинити/зупинити біржові торги певним біржовим товаром (групою біржових товарів);
- зупинити (скасувати) допуск біржового товару (групи біржових товарів) до біржових торгів.

4.9. У разі прийняття Біржею рішення про зупинення (скасування) допуску біржового товару до біржових торгів, товарна біржа негайно інформує офіційним каналом зв'язку НКЦПФР та відповідного регулятора товарного ринку, якщо така вимога встановлена законодавством.

4.10. Поновлення біржових торгів відбувається на підставі рішення Біржового комітету, за умови усунення причин, з яких було припинено/зупинено такі біржові торги. Якщо припинено/зупинення біржових торгів відбулося на вимогу НКЦПФР, Біржа зобов'язана погодити поновлення торгів з НКЦПФР.

4.11. Поновлення допуску до біржових торгів біржового товару, який було виключено Біржею з переліку біржових товарів на вимогу НКЦПФР щодо зупинення (скасування) допуску до біржових торгів, відбувається за погодженням з НКЦПФР.

4.12. У випадку припинення/зупинення/поновлення допуску біржового товару до біржових торгів та/або біржових торгів певним біржовим товаром, Біржа інформує учасників торгів та інших зацікавлених осіб шляхом розміщення відповідної інформації на вебсайті Біржі.

4.13. У разі зупинення допуску біржового товару до біржових торгів або припинення/зупинення біржових торгів біржовим товаром, щодо такого біржового товару на час припинення/зупинення забороняється подання учасниками торгів заявок та укладання біржових угод/деривативних контрактів та правочинів щодо них на Біржі.

5. Механізми зниження ризиків невиконання учасниками торгів своїх зобов'язань

5.1. Гарантійне забезпечення є одним з механізмів, який Біржа може використовувати для зниження ризиків невиконання учасниками торгів зобов'язань за укладеними ними біржовим угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами/правочинами щодо деривативних контрактів.

5.2. Біржею запроваджується 2 типи фінансового гарантійного забезпечення:

- гарантійний внесок;
- фінансове забезпечення під розрахунки (для учасників торгів, які мають намір придбати біржовий товар).

5.3. Внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі, можуть бути визначені інші форми (окрім фінансової) гарантійного забезпечення (зокрема, гарантійне забезпечення у формі біржового товару /базового активу деривативного контракту (товарне гарантійне забезпечення)).

5.4. Гарантійне забезпечення для участі в біржових торгах за технологією одностороннього аукціону

5.4.1. При організації та проведенні біржових торгів за технологією одностороннього аукціону до учасників торгів може встановлюватися вимога щодо внесення ними гарантійних внесків.

5.4.2. Учасник торгів, який бажає прийняти участь в біржових торгах, що проводяться за технологією одностороннього аукціону, та на якого поширюються вимоги щодо внесення гарантійного забезпечення, зобов'язаний перерахувати на поточний рахунок Біржі гарантійний внесок у сумі, що має бути не меншою від суми, яка розраховується на підставі стартової ціни та відповідно до ставки/розміру гарантійного внеску, зазначених ініціатором аукціону у позиції, і яка є пропорційною до заявленого таким учасником торгів обсягу у його заявці, якщо інше не визначено внутрішніми документами Біржі.

Обов'язковість, порядок, розмір, термін/строк внесення, поповнення учасниками торгів в тому числі ініціаторами торгів гарантійних внесків та інші умови щодо гарантійних внесків, а також порядок повернення Біржею вільного від зобов'язань його залишку учасникам торгів визначаються внутрішніми документами Біржі, в тому числі тими, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі.

5.4.3. Гарантійний внесок обліковується на загальному або окремому рахунку учасника торгів в ЕТС, що визначається внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у певній секції Біржі, на біржові торги у якій заявився учасник торгів.

5.4.4. Біржа (у тому числі, з урахуванням вимог спеціального законодавства, якщо такі встановлені) має право регулювати (обмежувати/встановлювати) ставки/розміри гарантійного внеску (у вигляді максимальної/мінімальної чи конкретно визначеної ставки/розміру), а також розміри лотів та їх кількість у пакеті лотів (об'єднані лоти) ініціатора аукціону.

5.5. Гарантійне забезпечення для участі в біржових торгах за технологією ринку заявок

5.5.1. При організації та проведенні біржових торгів за технологією ринку заявок (технологією двостороннього безперервного зустрічного аукціону) до учасників торгів встановлюється вимога щодо внесення ними гарантійного забезпечення обох типів, визначених п.5.2. Правил, залежно від статусу учасника торгів - продавець та/або покупець.

5.5.1.1. З метою запобігання та зниження (мінімізації) ризиків невиконання біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, учасники торгів, які мають намір продати біржовий товар (продавці), зобов'язані перерахувати на поточний рахунок Біржі, в розрахунковому банку Біржі, грошові кошти (гарантійний внесок) у розмірі, визначеному внутрішніми документами Біржі, рішеннями Біржового комітету та інформація про який оприлюднюється на офіційному вебсайті Біржі www.ueex.com.ua, з урахуванням коштів на оплату послуг Біржі згідно з її тарифами.

5.5.1.2. З метою запобігання та зниження (мінімізації) ризиків невиконання біржових

угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, учасники торгів, які мають намір придбати біржовий товар (покупці), зобов'язані перерахувати:

- на поточний рахунок Біржі в розрахунковому банку Біржі - грошові кошти (гарантійний внесок) у розмірі, визначеному внутрішніми документами Біржі, рішеннями Біржового комітету та інформація про який оприлюднюється на офіційному вебсайті Біржі www.ueex.com.ua, з урахуванням коштів на оплату послуг Біржі згідно з її тарифами;

- на рахунок умовного зберігання (ескроу) - грошові кошти (фінансове забезпечення під розрахунки) у розмірі, визначеному внутрішніми документами Біржі, рішеннями Біржового комітету.

5.5.2. Інформацію щодо надходження від учасника торгів фінансового забезпечення під розрахунки та інформацію про залишки коштів на рахунку умовного зберігання (ескроу) учасника торгів Біржа має право самостійно переглядати та/або отримує від розрахункового банку учасника торгів способом, визначеним у договорі умовного зберігання (ескроу), укладеному між банком, учасником торгів та Біржею або договорі комплексного банківського обслуговування чи договорі доручення, укладеному з учасником торгів.

5.5.3. Учасник торгів може здійснювати зарахування грошових коштів на свій рахунок умовного зберігання (ескроу) протягом операційного дня розрахункового банку.

5.5.4. Інформацію щодо надходження гарантійних внесків учасника торгів Біржа отримує від розрахункового банку Біржі по мірі їх зарахування на поточний рахунок Біржі в операційні години роботи банку та оновлює інформацію на аналітичних рахунках у системі клірингового обліку для обліку гарантійних внесків відповідно до розкладу, визначеного Біржею, з подальшим (автоматичним) корегуванням стану відповідних аналітичних рахунків в ЕТС.

Учасник торгів може здійснювати зарахування грошових коштів на поточний рахунок Біржі як до торгів (торгової сесії), так і під час торгів (торгової сесії).

5.6. Порядок та умови повернення Біржею вільного від зобов'язань залишку гарантійного забезпечення учасникам торгів визначаються внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідних секціях Біржі.

5.7. Учасники біржових торгів, якщо це передбачено внутрішніми документами, що регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі, можуть використовувати інші види забезпечення, окрім грошових коштів (як-то банківська гарантія, гарантійний лист тощо).

5.8. Внутрішніми документами Біржі, окрім описаних у Розділі 5 цих Правил, також можуть визначати інші порядок/спосіб визначення розміру/обсягу/ставки/співвідношення гарантійного забезпечення та порядок/спосіб застосування гарантійного забезпечення, а також інші види/форми гарантійного забезпечення.

Комерційне представництво

5.9. Біржа, з метою запобігання та зниження (мінімізації) ризиків невиконання біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, може застосовувати інститут комерційного представництва, як механізм управління ризиками невиконання/нерозрахунків, який спрямований на забезпечення здійснення перерахування коштів від покупця, за придбаний ним біржовий товар продавцю та поставку біржового товару продавцем покупцю на умовах та у порядку, визначеними внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі (в якій застосовується такий механізм управління ризиками), та законодавством України.

5.10. Біржа набуває статусу довіреної особи кожного з учасників біржових торгів на підставі укладених з Біржею договорів доручення на основі примірних договорів доручення, визначених у відповідних внутрішніх документах Біржі, з видачою відповідних довіреностей представникам Біржі.

5.10.1. Учасник торгів (продавець) в частині поставки (продажу) біржового товару зобов'язаний у договорі доручення надати Біржі, зокрема, але не виключно, наступні повноваження (за суттю):

- отримання від оператора поставки інформації, яка підтверджує відсутність підстав для не допуску учасника торгів до торгів, а також іншої інформації, перелік якої зазначається у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі;
- подання Біржею від імені учасника торгів інформації за укладеними ним біржовими договорами та/або деривативними контрактами (зокрема, щодо обсягу біржового товару/базового активу деривативного контраку, який був проданий/придбаний за відповідним біржовим договором та/або деривативним контрактом, та сторін такого договору) оператору поставки;
- отримання інформації від оператора поставки про результати поставки – погодження/непогодження передачі біржового товару (з зазначенням причин відмови у випадку відмови);
- надання до розрахункового банку учасника торгів-покупця інформації щодо рахунку продавця для зарахування грошових коштів за проданий (поставлений) покупцю біржовий товар (згідно з реєстром біржових угод, біржових договорів, деривативних контрактів).

5.10.2. Учасник торгів (покупець) в частині здійснення розрахунків за біржовий товар зобов'язаний в договорі доручення надати Біржі, зокрема, але не виключно, наступні повноваження:

- отримання доступу до перегляду стану рахунку та інформації про залишки коштів на рахунку ескроу в уповноваженому Біржею розрахунковому банку учасника торгів;
- надання до розрахункового банку реєстру біржових угод, біржових договорів, деривативних контрактів, на підставі яких повинна здійснюватися оплата за біржовими угодами/ (біржовими договорами/деривативними контрактами);
- погодження Біржею закриття учасником торгів його рахунку умовного зберігання (ескроу);
- отримання інформації від оператора поставки, яка підтверджує відсутність підстав для

не допуску учасника торгів до торгів, а також іншої інформації, перелік якої зазначається у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі;
- подання Біржею від імені учасника торгів інформації за укладеними ним біржовими договорами/деривативними контрактами (зокрема, щодо обсягу біржового товару, який був проданий/придбаний за відповідним біржовим договором/деривативним контрактом, та сторін такого договору) оператору поставки;
- отримання інформації від оператора поставки про результати поставки – погодження/непогодження передачі біржового товару (з зазначенням причин відмови у випадку відмови).

5.11. Внутрішніми документами Біржі, які регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі, можуть бути визначені інші повноваження, що надаються учасниками торгів Біржі, які необхідні для мінімізації ризиків невиконання та здійснення Біржею контролю за належним виконанням учасниками торгів біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів.

<u>Контроль за розрахунками та/або поставкою, здійснення розрахунків через Біржу</u>

5.12. У випадках, визначених внутрішніми документами Біржі, Біржа може надавати послуги:
- контролю за виконанням поставки та/або здійсненням розрахунків за біржовими угодами/біржовими договорами/ деривативними контрактами/правочинами щодо деривативних контрактів;
  у такому випадку сторони біржової угоди/біржового договору/деривативного контракту мають сповістити Біржу про виконання зобов'язань за такою угодою/договором/деривативним контрактом/правочином щодо деривативного контракту та підтвердити це необхідними документами (квитанціями, платіжними дорученнями, актами прийому-передачі тощо); внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретній секції Біржі, може бути передбачено отримання таких документів від оператора поставки та уповноваженого(их) розрахункового(их) банку(ів);
- проведення розрахунків за біржовою угодою/біржовим договором/деривативним контрактом/правочином щодо деривативних контрактів через рахунок Біржі, яка виступає гарантом здійснення таких розрахунків з боку покупця;
  у такому випадку сторони біржової угоди/біржового договору/деривативного контракту мають сповістити Біржу про виконання зобов'язань за такою угодою/договором/деривативним контрактом/правочином щодо деривативних контрактів щодо поставки біржового товару та підтвердити це необхідними документами (актами прийому-передачі тощо); внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретній секції Біржі, може бути передбачено отримання таких документів від оператора поставки.

<u>Інші заходи та механізми зниження ризиків невиконання зобов'язань за біржовими угодам</u>

5.13. Внутрішніми документами Біржі, які регламентують біржову торгівлю у певній секції

Біржі, можуть бути визначені інші повноваження, що надаються учасниками торгів Біржі, які необхідні для мінімізації ризиків невиконання та здійснення Біржею контролю за належним виконанням учасниками торгів біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів.

5.14. Якщо Біржею укладено договір про здійснення клірингу з кліринговою установою, то механізми зниження ризиків невиконання учасниками торгів зобов'язань за біржовими угодами / біржовими договорами / деривативними контрактами / правочинами щодо деривативних контрактів, кліринг прав та зобов'язань за якими здійснюється кліринговою установою, застосовуються відповідно до правил клірингу, інших внутрішніх документів такої клірингової установи.

6. Порядок доступу до користування електронною торговою системою

6.1. Особа, яка отримала статус учасника торгів у певній секції Біржі, для прийняття участі у біржових торгах, у тому числі для можливості вчинення інших дій на Біржі щодо біржових товарів, торгівля якими відповідно до законодавства здійснюється виключно на організованих товарних ринках, має отримати доступ до ЕТС, в якій проводяться такі біржові торги, шляхом:

- отримання на Біржі логіну та паролю доступу до ЕТС;
- проходження курсу навчання роботи в ЕТС особою (особами), що буде (будуть) виконувати функції біржового брокера такого учасника торгів;
- виконання інших умов, встановлених Положенням та іншими внутрішніми документами Біржі, якими регламентується провадження Біржею професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах та діяльності з організації укладання деривативних контрактів на товарних біржах та правочинів щодо них.

6.2. Деталізований порядок доступу учасників до біржових торгів у конкретній секції Біржі визначається внутрішніми документами, якими регламентується біржова торгівля у такій секції Біржі.

6.3. Порядок користування ЕТС Біржі та детальний опис функціоналу визначається інструкцією користувача-учасника електронних біржових торгів у відповідній ЕТС.

6.4. Учасники біржових торгів та інші особи, яким надано право на участь у біржових торгах та здійснювати біржові операції на Біржі, добровільно, беззастережно, безвідклично та на весь час взаємодії з ЕТС погоджуються із тим, що вся без виключення інформація, яка такою особою вноситься до ЕТС, стає виключною власністю Біржі.
Учасники біржових торгів можуть використовувати такі дані Біржі виключно для цілей власної торгової діяльності та виконання розрахунків/поставки біржового товару. Передача учасниками торгів третім особам без згоди Біржі заборонена.
Біржа може передавати третім особам такі дані в межах здійснення моніторингу та/або виконання вимог законодавства.
Біржа забезпечує збереження інформації, зокрема дотримуватися режиму користування та розкриття такої інформації згідно внутрішніх документі з урахуванням вимог законодавства.

7. Порядок організації та проведення біржових торгів

7.1. Загальні положення

7.1.1. Для організації та проведення біржових торгів Біржа використовує технології торгів, прийнятні у ринковій практиці організованих товарних ринків й такі, що не заборонені законодавством України для застосування на товарних біржах. Біржові торги відбуваються, а біржові угоди/біржові договори/деривативні контракти укладаються, правочини щодо таких деривативних контрактів вчиняються і зобов'язання за ними виконуються, без залучення центрального контрагента.

Організація та проведення біржових торгів на Біржі здійснюються:
- за технологією одностороннього аукціону (зокрема, в ПП БЕТС та її прикладних версіях (у тому числі, ПП БЕТС у версії «Electric Power» для організації та проведення біржових торгів електричною енергією);
- за технологією ринку заявок (технологією двостороннього безперервного зустрічного аукціону) (зокрема, в ПП ЕТП для торгівлі природним газом на умовах короткострокових стандартизованих продуктів (КСП) з поставкою в газотранспортній системі та в підземних сховищах газу у порядку, визначеному Кодексом газотранспортної системи та Кодексом газосховищ, відповідно).

7.1.2. Біржові торги відбуваються з дотриманням принципу анонімності (знеособлення) учасників торгів. Проведення біржових торгів за технологією одностороннього аукціону, коли ініціатор аукціону попередньо відомий, не вважається таким, що принцип анонімності не дотримується.

7.1.3. Біржа може використовувати інші технології (у тому числі, на вимогу спеціального законодавства), для організації та проведення біржових торгів, а також застосовувати послідовно декілька технологій для організації та проведення біржових торгів біржовим товаром (групою біржових товарів) відповідно до внутрішніх документів Біржі, за умови інформування НКЦПФР щодо таких ЕТС/технологій у порядку, встановленому законодавством України.

7.1.4. Біржові торги відбуваються у порядку, що визначається цими Правилами та внутрішніми документами Біржі, якими регулюється біржова торгівля у відповідній секції Біржі.

Особливості організації та проведення біржових торгів, використання гарантійного забезпечення, вчинення інших дій на Біржі щодо біржових товарів, торгівля якими відповідно до законодавства здійснюється виключно на організованих товарних ринках, а також укладання біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів по різним групам біржових товарів (продуктів/видам продуктів) встановлюються окремо для кожної із секцій Біржі відповідними внутрішніми документами.

7.1.5. Інформація про торгові дні, торгові сесії (з зазначенням біржових товарів та

ініціаторів аукціону (для торгів за технологією одностороннього аукціону)) зазначається у розкладі торгів, який розміщується на вебсайті Біржі. Торгові сесії в ЕТС відкриваються та закриваються в автоматичному режимі відповідно до розкладу торгів. За необхідності, торгова сесія може бути подовжена, зупинена або припинена Адміністратором ЕТС.

Торговий день – період, який розпочинається з моменту початку першої торгової сесії та завершується в момент закінчення останньої торгової сесії, а саме: починається (за київським часом) о 09:00 поточного дня та завершується о 05:30 наступного дня (якщо інше не встановлено законодавством та/або внутрішніми документами Біржі). Учасникам торгів природним газом за короткостроковими стандартизованими продуктами Біржею надається технічна підтримка у режимі 24/7.

Операційний день Біржі може складатися з торгових сесій, клірингових сесій (операційні години роботи Біржі для проведення клірингу та виконання процедур у цілях забезпечення здійснення розрахунків і поставки за укладеними біржовими угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами, у тому числі, шляхом обміну інформацією та документами з третіми особами (зокрема, уповноваженими Біржею розрахунковими банками, учасниками торгів, операторами поставки тощо), що вказуються у розкладі торгів Біржі. Біржею можуть бути визначені операційні години роботи Біржі для виконання інших процедур, передбачених внутрішніми документами Біржі.

7.1.6. Біржові торги можуть відбуватися з представленням ціни за одиницю біржового товару в абсолютному виразі або як коефіцієнту. Формат представлення ціни зазначається у внутрішніх документах, якими регулюється біржова торгівля у відповідній секції Біржі.

7.1.7. Для подачі заявки учасник біржових торгів має здійснити вхід до ЕТС, використовуючи свій особистий логін і пароль, та за допомогою електронного підпису підтвердити, що всі його дії в ЕТС будуть підписані його електронним підписом та матимуть юридичну силу згідно з вимогами законодавства України.

7.1.8. Учасники торгів подають лімітний вид заявок за ціною – з зазначенням у заявці ціни, не нижче/вище якої повинна бути виконана заявка на продаж/заявка на купівлю (відповідно) в ході торгів, та в межах обсягу, зазначеного у такій заявці.

Внутрішніми документами Біржі (у тому числі, на вимогу спеціального законодавства), якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі, можуть бути визначені інші (додаткові) види заявок за ціною, а також за іншими параметрами (зокрема, вид заявки за обсягом (як-то, «все або нічого»), вид заявки за строком її дії в ЕТС, протягом якого заявка може бути актуальною в ЕТС).

7.1.9. Заявки, які успішно пройшли перевірку в ЕТС щодо їх відповідності вимогам та критеріям, визначеним у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі (зокрема ціновим лімітам та/або лімітам щодо обсягу заявки та/або іншим вимогам, якщо такі визначені у внутрішніх документах Біржі (у тому числі, на вимогу спеціального законодавства)), реєструються в ЕТС із зазначенням дати та часу їх реєстрації. У випадку негативного результату перевірки – заявка відхиляється ЕТС із формуванням електронного повідомлення учаснику торгів щодо причини відмови.

Заявка вважається поданою брокером (учасником торгів) з моменту реєстрації такої заявки в ЕТС з зазначенням дати та часу її реєстрації.

У випадку подання учасником торгів заявки від імені, за дорученням та в інтересах клієнта, ідентифікатор клієнта зазначається у заявці.

7.1.10. Учасники біржових торгів можуть подавати заявки (і відповідно, укладати біржові угоди/деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів) виключно в межах вільного залишку їх гарантійного забезпечення (фінансового забезпечення під розрахунки та/або гарантійного внеску).

Заявка, подана поза межами вільного залишку гарантійного забезпечення, відхиляється ЕТС з формуванням електронного повідомлення учаснику торгів щодо причини відмови.

У випадку встановлення внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретних секціях Біржі, вимог щодо достатності товарного гарантійного забезпечення, учасники біржових торгів-продавці можуть подавати заявки та, відповідно, укладати біржові угоди/деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів виключно в межах вільного залишку такого гарантійного забезпечення.

7.1.11. Біржова угода/деривативний контракт/правочин щодо деривативного контракту укладається шляхом співставлення параметрів зустрічних заявок (заявки на купівлю та заявки на продаж) відповідно до критеріїв і порядку їх застосування, визначених Біржею, та з врахуванням виду заявок і зазначених у них параметрів.

У разі наявності списків виключень контрагентів, біржові угоди/деривантивні контракти/правочини щодо деривативних контрактів укладаються з урахуванням таких списків.

7.1.12. Моментом укладання учасником торгів біржової угоди/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту вважається момент реєстрації такої угоди/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту в ЕТС із зазначенням дати та часу реєстрації. З цього моменту така біржова угода/деривативний контракт/правочин щодо деривативного контракту вважається дійсною (-им) та безумовною (-им) для виконання.

7.1.13. Укладання угод/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, в яких учасник виступає одночасно продавцем та покупцем, заборонено.

7.1.14. Авторизувавшись в ЕТС учасник торгів має можливість доступу до переліку та реквізитів заявок, поданих ним та зареєстрованих в ЕТС, укладених ним біржових угод, і сформованих на підставі угод біржових свідоцтв (якщо вони формувались, відповідно до особливостей, визначених внутрішніми документами Біржі) та до укладених ним деривативних контрактів та вчинених щодо них правочинів, а також до біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів у системі клірингового обліку (за умови авторизації), які були сформовані в ЕТС, у якій біржові торги

проходять за технологією ринку заявок.

7.1.15. За результатами торгів формуються документи, визначені цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі (у тому числі, на вимогу та у відповідності до законодавства – для НКЦПФР, регулятора відповідного товарного ринку та/або центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідних сферах).

7.2. Списки виключень контрагентів

7.2.1 Списки виключень контрагентів (далі – списки виключень) можуть формуватися Біржею на підставі:

- вимог законодавства (зокрема, спеціального) щодо заборони вчинення правочинів з купівлі-продажу активу, який є біржовим товаром, укладення деривативних контрактів/правочинів щодо них, між певними категоріями суб'єктів господарювання, які, в свою чергу, є учасниками біржових торгів;
- за письмовою заявою учасника торгів за підписом керівника, або іншої уповноваженої особи, та печаткою (за наявності), переданою Біржі будь-яким зручним способом (факсимільним зв'язком, електронною поштою) з подальшим пересиланням оригіналу поштою цінним листом.

7.2.2. Списки виключень формуються за двома принципами:

1) «Всі крім» - до списку виключень вносяться контрагенти (учасники торгів), з якими у відповідного учасника торгів укладення біржових угод/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів неможливе;
2) «Ніхто крім» - до списку виключень вносяться лише ті лише ті контрагенти (учасники торгів), з якими у відповідного учасника торгів є можливим укладення біржових угод/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів.

7.2.3. З метою включення суб'єктів господарювання до списку «Ніхто крім», Біржа має право здійснювати додаткову перевірку таких суб'єктів (учасників торгів) на предмет виявлення потенційних ризиків та запобіганню маніпулювання цінами, із застосуванням власної системи комплаєнс-ризиків (внутрішнього контролю управління ризиками).

7.2.4. Біржа формує списки виключень контрагентів виключно за умови попередньої публікації прозорого алгоритму попередньої перевірки контрагентів учасником торгів, що передає Біржі такі списки.

7.2.5. З метою недопущення штучного обмеження конкуренції, Біржа публікує відповідні списки виключень учасників, у разі їх застосування, на офіційному вебсайті Біржі www.ueex.com.ua.

7.2.6. За результатами перевірки суб'єктів господарювання Біржа має право надати учаснику торгів, який подав заяву про включення такого контрагента до списку виключень, інформацію щодо результатів проведеної перевірки.

7.2.7. Внесення контрагента до списку виключень конкретного учасника торгів не обмежує

його право на участь в біржових торгах та можливості укладання біржових угод/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів з іншими учасниками торгів.

7.2.8. Заява учасника торгів про внесення контрагента до списку виключень є документом, який виражає волю та потреби такого учасника, що подає заявки в ЕТС, та прирівнюється до заявлених кваліфікаційних вимог такого учасника торгів до контрагентів.

7.2.9. Біржа редагує список виключень контрагентів (додає та/або вилучає контрагентів) за письмовою заявою від учасника біржових торгів за підписом керівника, або іншої уповноваженої особи, та печаткою (у разі її наявності), переданою будь-яким зручним способом(факсимільним зв'язком, електронною поштою тощо) з подальшим надсиланням оригіналу поштою цінним листом або рекомендованим з повідомленням про вручення тощо. Коригування списку відбувається не частіше, ніж 1 (один) раз на добу, та вступає в силу на наступний робочий день після отримання Біржею такого списку.

7.3. Порядок організації та проведення біржових торгів за технологією одностороннього аукціону

7.3.1. Процес біржових торгів умовно розподіляється на три періоди.

Передторговий період:

- подання учасником торгів-ініціатором аукціону заявки на продаж (або заявки на купівлю – у випадку ініціювання аукціону на купівлю) у формі позиції в ЕТС з зазначенням біржового товару, стартової ціни, кількості лотів, ставки/розміру гарантійного внеску; в позиції можуть бути зазначені інші параметри заявки, визначені внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі;
- подання заявок на купівлю (або на продаж – у випадку аукціону на купівлю) учасниками торгів, які мають намір прийняти участь в торгах в якості контрагента, з зазначенням та перерахуваннями такими учасниками гарантійного внеску у сумі, що є не меншою від суми, яка розраховується на підставі стартової ціни (або іншого показника, визначеного внутрішніми документами Біржі) та відповідно до ставки/розміру гарантійного внеску, зазначених ініціатором аукціону у позиції, і є пропорційною до заявленого відповідним учасником торгів обсягу у його заявці, у випадку, якщо перерахування гарантійного внеску вимагається внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі;
- отримання Біржею інформації від розрахункового банку Біржі про грошові кошти учасників торгів, що надійшли як гарантійні внески;
- отримання Біржею інформації від оператора поставки, якщо це передбачено внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі (перелік інформації зазначається у таких документах).

  Ініціатор аукціону може відкликати свою заявку за певний час до початку торгів і за умов та у порядку, що визначені внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі.

Період торгів (торговий період):

- торги (кожен учасник торгів, у тому числі ініціатор аукціону, має право змінювати ціну, а також обсяги (одиниці виміру), за умови дотримання вимог, встановлених внутрішніми документами Біржі, якими регулюється біржова торгівля певним біржовим товаром); в періоді торгів учасниками торгів подаються виключно лімітні заявки;
- підписання біржових свідоцтв учасниками торгів, які уклали біржові угоди.

Механізм формування ціни (на підвищення, на зниження, з можливістю підвищення та зниження ціни тощо) в ході аукціону визначається Біржею (у тому числі, з урахуванням виду аукціону – аукціон на продаж чи аукціон на купівлю) та передбачає можливість підвищення і зниження ціни. Ініціатором аукціону та спеціальним законодавством можуть бути визначені інші механізми формування ціни.

Післяторговий період:
- підписання біржових свідоцтв учасниками торгів, які уклали біржові угоди;
- підписання учасниками торгів укладених деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів;
- реєстрація Біржею підписаних учасниками торгів (обома сторонами) біржових свідоцтв/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів шляхом накладання Електронного підпису адміністратором ЕТС;
- формування протоколу торгів та інших документів, передбачених внутрішніми документами Біржі.

7.3.2. Заявки учасників торгів у передторговий період та біржові свідоцтва, деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів підписуються учасниками торгів шляхом використання Електронного підпису або АВП. Визначення Біржею, який саме вид електронного підпису можна застосовувати при організації торгів (аукціонів), залежить від низки чинників, зокрема від:
(1) вимоги учасника торгів-ініціатора аукціону застосовувати той чи інший підпис (або обидва),
(2) виду біржового товару та вимог, за їх наявності, спеціального законодавства, яким регулюється обіг біржового товару,
(3) категорії учасників торгів – резидент/нерезидент (зокрема, нерезиденти не використовують Електронний підпис),
(4) виду деривативного контракту.

7.3.3. На підставі зареєстрованих Біржею біржових свідоцтв, учасники біржових торгів, що є сторонами за такими біржовими свідоцтвами, укладають договори купівлі-продажу відповідного біржового товару за формою та на умовах, що були визначені учасником торгів-ініціатором аукціону до торгів і наданні ним на Біржу шляхом прикріплення договору (з визначеними у ньому умовами розрахунків та поставки біржового товару) в електронному вигляді до позиції, яку учасник торгів-ініціатор аукціону подав до ЕТС.

Ініціатор аукціону може скористатися типовим біржовим договором (за його наявності).

7.3.4. Біржа залишає за собою право визначати типові біржові договори та розробляти стандартні (типові) умови біржових угод, біржових свідоцтв та договорів купівлі-продажу біржового товару, що укладаються на підставі біржових свідоцтв, генеральні угоди та/або

специфікації деривативного контракту, стандартні (типові) форми деривативних контрактів, правочинів щодо деривативних контрактів з урахуванням вимог законодавства України.

7.3.5. Біржею у внутрішніх документах Біржі, які регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі, можуть бути визначені інші/додаткові вимоги та умови щодо укладення біржових угод, біржових свідоцтв, біржових договорів, деривативних контрактів, правочинів щодо деривативних контрактів, види звітних документів, які формуються за результатами біржових торгів (та/або укладеної біржової угоди/біржового договору/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту), та порядок формування і підписання таких документів та доведення їх до відома зацікавлених сторін.

7.3.6. Для біржових договорів, які укладаються на Біржі щодо біржових товарів, які торгуються в усіх секціях за напрямком «Необроблена деревина та пиломатеріали», визначений звичаєм ділового обороту проміжок часу з фактичного оплатного постачання товару, не може бути більшим за 90 календарних днів. Такий проміжок часу також фіксується у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля по відповідній (-их) секціях Біржі.

7.4. Порядок організації та проведення біржових торгів за технологією ринку заявок

7.4.1. Процес біржових торгів умовно розподіляється на три періоди.

Передторговий період

7.4.2. До початку торгового дня (а також в клірингові сесії) Біржа отримує інформацію від оператора(ів) поставки (перелік інформації зазначається у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі) та розрахункових банків щодо гарантійного забезпечення учасників торгів (гарантійних внесків/фінансового забезпечення під розрахунки).

Торговий період

7.4.3. При проведенні біржових торгів за технологією ринку заявок (двостороннього безперервного зустрічного аукціону) подання заявок на продаж/заявок на купівлю, внесення змін щодо ціни та обсягів (одиниць виміру) та/або інших параметрів заявки, відкликання (скасування) заявки, укладання біржових угод/деривативних контрактів та правочинів щодо них відбувається в ЕТС безпосередньо під час торгової сесії.

У будь-який момент брокер має можливість відредагувати, а також відкликати (скасувати) подані ним в ЕТС заявки, за якими ще не було укладено біржових угод/деривативних контрактів та правочинів щодо них. Якщо заявка була виконана частково, брокер має можливість редагувати або скасувати залишок заявки.

7.4.4. В ході торгів учасники торгів можуть подавати лімітні та ринкові види заявок за ціною.

Ринкова заявка – це заявка, яка повинна бути виконана в межах обсягу, зазначеного в

заявці, та за найкращою ціною (цінами), яка (які) мають місце на біржових торгах на момент реєстрації такої заявки на ЕТС та протягом строку її дії.

7.4.5. В заявках може використовуватися параметр AoN («все або нічого»), який визначає виконання заявки лише в повному обсязі. При деактивації відповідного параметру, заявка можебути виконана як у повному обсязі, так і частково.

7.4.6. За строком їх дії можуть використовуватися наступні види заявок:
- *дійсна до відміни* – така заявка може бути відкликана (скасована) виключно брокером, який її подав;
- *дійсна до дати* – в заявці вказується термін її дії, а саме: дата та час, коли вона буде автоматично скасована електронною торговою системою;
- *добова* – заявка, яка діє лише протягом поточного торгового дня, після чого буде автоматично скасована електронною торговою системою;
- *терміново виконати або відмінити* – заявка з визначеною ціною, яка повинна бути виконана частково чи у повному обсязі у випадку співпадіння цін або одразу автоматично скасована електронною торговою системою;
- *виконати або відмінити* – заявка з визначеною ціною, яка повинна бути виконана виключно у повному обсязі у випадку співпадіння ціни або одразу скасована електронною торговою системою.

7.4.7. Укладення біржових угод/деривативних контрактів та правочинів щодо них на торговій платформі здійснюється шляхом метчінгу - автоматичного співставлення умов зустрічних заявок (заявок на купівлю та заявок на продаж) щодо їх відповідності та за ціною, що є найкращою для кожного з учасників торгів – покупця та продавця згідно зі встановленими Біржею критеріями (ціна, час) і порядком (пріоритетності) їх застосування, а саме: пріоритетність ціни, пріоритетність часу, - та з врахуванням виду заявок і зазначених у них параметрів.

У разі підбору зустрічних заявок за результатами метчінгу, біржова угода/деривативний контракт та правочин щодо нього укладається за ціною раніше поданої заявки.

7.4.8. Заявка, яка не відповідає встановленим в ЕТС ціновим лімітам (в разі їх встановлення Біржею) та/або лімітам щодо обсягу (в разі їх встановлення Біржею), відхиляється ЕТС (та не реєструється) з формуванням електронного повідомлення учаснику торгів щодо причини відмови.

7.4.9. У випадку подання учасником торгів заявки поза межами вільного залишку гарантійного забезпечення (гарантійного внеску та фінансового забезпечення під розрахунки, в разі якщо заявка учасника торгів на купівлю біржового товару), така заявка відхиляється ЕТС з формуванням електронного повідомлення учаснику торгів щодо причини відмови.

7.4.10. На підставі зареєстрованої в ЕТС біржової угоди/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту, в системі клірингового обліку Біржі (якщо інше не визначено внутрішніми документами Біржі, які регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі) автоматично формується біржовий договір/генеральна

угода/правочин щодо деривативного контракту в електронному вигляді.

Типова форма біржового договору, генеральної угоди та/або специфікації деривативного контракту, стандартна (типова) форма деривативного контракту, правочину щодо деривативного контракту визначаються Біржею з урахуванням вимог законодавства України.

Післяторговий період (клірингові сесії)

7.4.11. По закінченню торгової сесії учасники торгів, які уклали біржові угоди/деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів, повинні підписати Електронним підписом біржові договори/ деривативні контракти/правочини щодо деривативних контрактів.

Після відповідного підписання в системі клірингового обліку уповноваженими особами покупця і продавця шляхом додавання Електронного підпису, зазначені правочини вважаються укладеними.

Учасники торгів, які уклали біржові угоди/деривативні контракти/ правочини щодо деривативних контрактів, можуть підписувати Електронним підписом біржові договори/деривативні контракти/ правочини щодо деривативних контрактів і протягом торгової сесії.

За результатами торгів формується протокол торгів.

7.4.12. Біржею у внутрішніх документах Біржі, які регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі, можуть бути визначені інші вимоги та умови щодо укладення біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, види звітних документів, які формуються за результатами біржових торгів (та/або укладеної біржової угоди/біржового договору/деривативного контракту), та порядок формування і підписання таких документів та доведення їх до відома зацікавлених сторін.

8. Порядок укладення деривативних контрактів та вчинення правочинів щодо них

8.1. Біржа організовує укладання деривативних контрактів, вчинення правочинів щодо деривативних контрактів у порядку, передбаченому внутрішніми документами за відповідною секцією Біржі.

8.2. На Біржі можуть укладатись, зокрема, форварди, та вчинятися правочини щодо них.

8.3. Порядок допуску базового активу/деривативного контракту до біржових торгів, визначається цими Правилами та іншими внутрішніми документами Біржі, якими регулюється біржова торгівля відповідними базовими активами/деривативними контрактами (групою базових активів/деривативних контрактів).

9. Формування реєстру заявок учасників біржових торгів

9.1. Біржа формує і веде реєстр заявок учасників торгів засобами ЕТС.

9.2. У момент реєстрації заявки учасника торгів, в ЕТС в автоматичному режимі в реєстрі заявок учасників торгів фіксується інформація щодо такої заявки.

9.3. Реєстр заявок містить наступні обов'язкові параметри заявки та інші реквізити:
1) ідентифікаційний номер заявки;
2) ідентифікатор біржового товару (який може враховувати особливості біржового товару(продукту), базис поставки, термін постачання, інше);
3) найменування або унікальний ідентифікатор учасника торгів та брокера, який подав заявку;
4) найменування або унікальний ідентифікатор клієнта учасника торгів (у випадку подання учасником торгів заявки в інтересах клієнта);
5) кількість (обсяг) біржового товару/кількість лотів біржового товару;
6) ціну, або вказівку щодо виконання заявки без обмеження ;
7) направленість заявки (на купівлю або на продаж);
8) вид заявки;
9) дату і час реєстрації заявки ЕТС;
10) у разі відмови у реєстрації заявки, - причини , з яких заявка була не зареєстрована.

Кодифікація ідентифікаторів може враховувати особливості, а реєстр може містити додаткову інформацію, які пов'язані із характеристиками біржового товару (продукції) та/або особливостями біржової торгівлі таким товаром та/або виконання зобов'язань за ним.

9.4. У випадку, якщо заявка виконана частково, її невиконана частина залишається у реєстрі заявок із тим самим ідентифікаційним номером заявки, ціною, датою і часом реєстрації заявки.

10. Формування реєстру біржових угод, біржових договорів, деривативних контраків

10.1. Біржа формує і веде реєстр біржових угод, укладених учасниками торгів, засобами ЕТС.

10.2. У момент реєстрації біржової угоди, в ЕТС в автоматичному режимі в реєстрі біржових угод фіксується інформація щодо такої угоди.

10.3. Реєстр біржових угод містить наступні обов'язкові параметри угоди та інші реквізити:
1) реєстраційний номер біржової угоди;
2) ідентифікаційні номери заявок, на підставі яких була укладена угода;
3) ідентифікатор біржового товару (який може враховувати особливості біржового товару (продукту), базис поставки, термін постачання, інше);
4) найменування або унікальні ідентифікатори сторін угоди - учасників торгів, брокерів, які подавали заявки;
5) найменування або унікальні ідентифікатори клієнтів учасників торгів (у випадку подання

учасником/учасниками торгів заявки в інтересах клієнта);
6) кількість (обсяг) біржового товару;
7) ціну товару;
8) дату і час реєстрації біржової угоди ЕТС;
9) суму біржової угоди.

Реєстр може містити додаткову інформацію, яка пов'язана із характеристиками біржового товару (продукції) та/або особливістю біржової торгівлі таким товаром та/або виконання зобов'язань за ним.

10.4. Біржа формує і веде реєстр біржових договорів, укладених учасниками торгів, засобами ЕТС.

10.5. Реєстр біржових договорів містить наступні обов'язкові параметри договору та інші реквізити:
1) реєстраційний номер біржового договору; 2) ідентифікаційні номери заявок, на підставі яких була укладена біржова угода та реєстраційний номер біржової угоди;
3) ідентифікатор біржового товару щодо якого було укладено біржовий договір;
4) найменування або унікальні ідентифікатори сторін біржового договору;
5) кількість (обсяг) біржового товару;
6) ціну біржового товару, за якою було укладено біржовий договір;
7) дату і час реєстрації біржового договору ЕТС;
8) вартість біржового договору.

10.6. Біржа формує і веде реєстр укладених деривативних контрактів, вчинених правочинів щодо деривативних контрактів, засобами ЕТС.

10.7. Реєстр деривативних контрактів (вчинених правочинів щодо деривативних контрактів) містить наступні параметри та інші реквізити:
1) реєстраційний номер деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту;
2) ідентифікатор деривативного контракту;
3) найменування або унікальні ідентифікатори сторін деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту;
4) дату та час фіксації деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту;
5) ідентифікатор базового активу деривативного контракту;
6) ідентифікаційні номери заявок, на підставі яких був укладений деривативний контракт, вчинений правочин щодо деривативного контракту;
7) кількість (обсяг) базового активу, щодо якого було укладено деривативний контракт;
8) ціну базового активу, за якою був укладений деривативний контракт.

11. Виконання біржових договорів, деривативних контрактів та правочинів щодо деривативних контрактів

11.1. Біржа самостійно провадить професійну діяльність на ринках капіталу - клірингову діяльність з визначення зобов`язань на підставі, та за умови отримання, відповідної ліцензії НКЦПФР, реєстрації правил клірингу в НКЦПФР та дотримання вимог законодавства, яким

регулюється провадження клірингової діяльності.

11.2. При біржових торгах за технологією одностороннього аукціону

11.2.1. Виконання зобов'язань із розрахунків та щодо поставки біржового товару за біржовими угодами/базового активу за деривативними контрактами, деривативного контракту за правочинами щодо деривативних контрактів, укладеними за технологією одностороннього аукціону, здійснюється напряму між учасниками торгів-сторонами таких угод у відповідності до умов відповідних правочинів, якщо інше не визначено внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі.
Біржа не несе відповідальності за невиконання чи неналежне виконання сторонами своїх зобов'язань за такими договорами/деривативними контрактами/правочинами щодо деривативних контрактів.

11.2.2. У випадку не підписання Електронним підписом біржового свідоцтва/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту або не укладання договору купівлі-продажу Біржа вчиняє дії, передбачені цими Правилами та внутрішніми документами Біржі, якими передбачено порядок застосування (накладення) та види санкцій у відповідних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів). При цьому сторони не звільняються від виконання зобов'язань за біржовим свідоцтвом/деривативним контрактом/правочином щодо деривативного контракту зі сплати комісійного збору.

11.2.3. На вимогу сторони (сторін) біржового договору/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту (та у випадках, визначених внутрішніми документами Біржі) розрахунки за договором/контрактом/правочином, та/або контроль за виконанням поставки та/або розрахунків можуть проводитися через рахунок Біржі/за участю Біржі у порядку, встановленому внутрішніми документами Біржі.

11.3. При біржових торгах за технологією ринку заявок

11.3.1. Виконання зобов'язань з розрахунків та щодо поставки біржового товару за біржовими угодами /деривативними контрактами/правочинів щодо деривативних контрактів, укладеними за технологією ринку заявок, здійснюється між учасниками торгів-сторонами біржових угод шляхом залучення Біржі як комерційного представника згідно з розділом 5 цих Правил та/або у порядку і на умовах, визначених внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі, де застосовується такий механізм управління ризиками.

11.3.2. Виконання біржових договорів/ деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів за біржовими угодами/деривативними контрактами, правочинами щодо деривативних контрактів укладеними за технологією ринку заявок, відбувається в період клірингової сесії, якщо інше не зазначено у внутрішніх документах Біржі, якими регламентується біржова торгівля у відповідній секції Біржі, де застосовується такий механізм комерційного представництва для управління ризиками.

11.3.3. На підставі укладених біржових договорів/ деривативних контрактів Біржею формуються та надсилаються оператору поставки файли, які включають інформацію за

укладеними біржовими договорами/деривативними контрактами (зокрема, обсяг біржового товару, який був проданий/придбаний за відповідним біржовим договором/деривативним контактом, та сторони такого договору).

11.3.4. Підтвердження поставки (погодження передачі біржового товару) оператором поставки є підтвердженням виконання зобов'язань продавцем за біржовим договором/деривативним контрактом і підставою для сторони договору-покупця (та Біржі як довіреної особи покупця) виконати свої зобов'язання щодо оплати придбаного біржового товару зі свого рахунку умовного зберігання (ескроу).

11.3.5. У випадку отримання Біржею підтвердження від розрахункового банку учасника торгів-покупця щодо перерахування грошових коштів учаснику торгів-продавцю, зобов'язання учасників торгів за укладеною біржовою угодою, відповідним біржовим договором, деривативним контрактом вважаються виконаними.

11.3.6. У випаду, коли одна або обидві сторони біржової угоди не підписали Електронним підписом біржовий договір/ деривативний контракт/ правочин щодо деривативного контракту, біржова угода/деривативний контракт/ правочин щодо деривативного контракту вважається припиненою (-им). При цьому сторони не звільняються від сплати комісійного збору Біржі, якщо інше не визначено рішенням Біржового комітету.

11.3.7. У випадку, коли оператор поставки на підставі отриманих торгових сповіщень не погоджує передачу біржового товару між учасниками торгів, учасники торгів-сторони за біржовим договором/деривативним контрактом не звільняються від сплати комісійного збору Біржі, якщо інше не визначено рішенням Біржового комітету.

При настанні такої події договір купівлі-продажу/деривативний контракт вважається припиненим.

11.3.8. У разі, якщо біржову угоду/біржовий договір/ деривативний контракт/правочин щодо деривативного контракту було припинено з вини тільки одної сторони, то Біржа вчиняє дії, передбачені цими Правилами та внутрішніми документами Біржі, якими передбачено порядок застосування (накладення) та види санкцій у відповідних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів).

11.4. Біржова угода може бути розірвана:
- за рішенням суду;
- за згодою сторін, якщо це передбачено внутрішнім документом Біржі, який регламентує біржову торгівлю у відповідній секції Біржі;
- в односторонньому порядку, якщо це передбачено внутрішніми документами Біржі.

11.4.1. У випадку розірвання біржової угоди/ деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту, сторони угоди/контракту/правочину не звільняються від сплати комісійного збору Біржі.

11.4.2. Зобов'язання за деривативними контрактами та правочинами щодо деривативних контрактів можуть припинятись:

- у результаті проведення клірингу або ліквідаційного неттінгу у відповідності до законодавства та внутрішніх документів Біржі;
- за рішенням суду відповідно до законодавства;
-в інших випадках, визначених законодавством та/або внутрішніми документами Біржі які регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі.

Деривативні контракти, правочини щодо деривативних контрактів, укладені в ЕТС до моменту зупинення біржових торгів при настанні обставин, які можуть бути підставою для визнання ситуації надзвичайною, у випадках передбачених розділом 21 цих Правил (в тому числі при програмно-технічному збої), можуть бути анульовані

11.5. Внутрішніми документами Біржі, які регламентують біржову торгівлю у певній секції Біржі, може бути визначено інший порядок виконання біржових угод (біржових договорів), деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів та забезпечення виконання зобов'язань за ними.

12.Процедури оформлення та обліку документів, які використовуються при укладанні та виконанні біржових угод, укладанні деривативних контрактів та правочинів щодо деривативних контрактів

12.1. Біржа організує електронний документообіг між Біржею, учасниками біржових торгів, операторами поставки та уповноваженими розрахунковими банками через засоби системи електронного документообігу ЕТС та клірингової системи Біржі з застосуванням Електронного підпису та АВП. При цьому Біржа є посередником в прийнятті, передаванні (доставці), зберіганні, перевірці цілісності та створенні електронних документів, що обертаються на Біржі. Кожен електронний документ, що обертається на Біржі, повинен бути підписаний електронним підписом.

12.2. Біржа забезпечує:
- приймання, обробку та передачу від учасників електронних біржових торгів заявок (у тому числі у формі позицій) на купівлю/продаж біржових товарів, укладення біржових угод/ деривативних контрактів, вчинення правочинів щодо деривативних контрактів;
- підготовку та передачу інформації, необхідної для укладання біржових угод/ деривативних контрактів, вчинення правочинів щодо деривативних контрактів;
- зберігання та захист інформації, що стосується укладання біржових угод / деривативних контрактів, вчинення правочинів щодо деривативних контрактів на Біржі, від втрати або несанкціонованого доступу, забезпечує неможливість витоку, знищення та блокування інформації, порушення цілісності та режиму доступу до інформації;
- можливість відтворення електронних документів у паперовій формі;
- формування та підтримку баз даних про хід та результати біржових торгів з фіксацією часу подання учасниками торгів заявок (у тому числі у формі позицій) та укладання біржових угод/ деривативних контрактів, вчинення правочинів щодо деривативних контрактів;
- функціонування системи електронного документообігу ЕТС, що забезпечує організаційно правові та технологічні передумови електронного документообігу між учасниками товарного ринку та використання електронних документів учасниками електронних біржових торгів за рахунок виконання гарантованої доставки електронного документу

учаснику електронних біржових торгів, перевірку цілісності та чинності електронного документу, забезпечення конфіденційності електронного документообігу між учасниками електронних біржових торгів, підтвердження авторства та забезпечення при цьому високої надійності, швидкості та зручності для учасників електронних біржових торгів.

13. Платежі та збори, що сплачуються Біржі учасниками торгів

13.1. Учасники біржових торгів сплачують Біржі відповідно до цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі наступні платежі та збори:
- плату за навчання роботі в ЕТС (за наявності);
- плату за надання технічного доступу до ЕТС з використанням віддаленого автоматизованогоробочого місця;
- комісійний збір;
- плату за надання учасникам торгів звітних документів за результатами торгів у паперовій формі (уразі її встановлення);
- інші платежі та збори, встановлені внутрішніми документами Біржі, у тому числі, в документі «Тарифи на послуги товарної біржі - Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа».

13.2. Комісійний збір сплачується учасниками торгів, що уклали біржову угоду, деривативний контракт, вчинили правочин щодо деривативного контракту, або їх клієнтами згідно умов відповідної секції Біржі. Розмір комісійного збору встановлюється Біржовим комітетом та зазначається у внутрішніх документах Біржі, і сплачується шляхом внесення на поточний рахунок Біржі грошових коштів, на основі рахунку на оплату комісійного збору сформованого в ЕТС або виданого Біржею, чи шляхом автоматичного зарахування Біржі з грошових коштів, заблокованих під забезпечення сплати комісійного збору на загальному рахунку під гарантійні внески. Днем виконання зобов'язань учасника торгів по оплаті комісійного збору вважається день зарахування коштів на рахунок Біржі.

13.3. За надання учасникам біржових торгів звітних документів за результатами торгів у паперовій формі, що надаються Біржею на основі заяви учасника торгів щодо надання звітних документів за результатами торгів у паперовій формі, Біржею може стягуватися додаткова оплата за такі послуги. За заявою учасника торгів Біржа протягом 3 (трьох) робочих днів видає звітні документи за результатами торгів у паперовій формі. Плата за надання звітних документів за результатами торгів у паперовій формі вноситься учасником торгів протягом 3 (трьох) банківських днів з дня отримання відповідного рахунку. Днем виконання зобов'язань учасника торгів по оплаті послуг вважається день зарахування коштів на рахунок Біржі.

14. Біржове кот*и*рування. Порядок визначення та оприлюднення біржового курсу

14.1. Ціни на Біржі формуються вільно. Рівень цін на кожен вид біржового товару (продукту) визначається на підставі співвідношення попиту та пропозиції на біржових торгах, якщо інше не встановлено законодавством України.

14.2. Біржею або уповноваженим органом державної влади може бути встановлено

граничні ціни (або коридор коливання цін) - верхній та/або нижній ліміти ціни (цінові ліміти) для біржових товарів, продаж/придбання яких на біржових торгах не може здійснюватися за ціною, нижчою від нижнього ліміту ціни та вищою від верхнього ліміту ціни.

14.3. По закінченню торгової сесії Біржа застосовує процедуру біржового котирування, за результатами якої визначає котирувальну ціну біржового товару (продукту), що був предметом торгів, як середньозважену ціну усіх укладених протягом торгової сесії біржових угод по відповідному біржовому товару (продукту)/деривативних контрактів по відповідному базовому активу.

У випадку проведення декількох торгових сесій протягом торгового дня, Біржа застосовує процедуру кот***и***рування окремо за кожною сесію.

До закінчення торгового дня такі котирувальні ціни вважаються ***поточним біржовим курсом***.

14.4. За підсумками торгового дня, але не пізніше 09:30 наступного дня, Біржа щодо кожного біржового товару (продукту) оприлюднює на вебсайті Біржі ***біржовий курс***, який визначається як середньозважена ціна усіх укладених протягом всіх торгових сесій біржових угод по відповідному біржовому товару (продукту)/деривативних контрактів щодо відповідного базового активу, з урахуванням особливостей, визначених внутрішніми документами Біржі.

14.5. Відомості про біржові котирувальні ціни (поточний біржовий курс та біржовий курс) відображаються в біржовій інформації, що розміщується на офіційному сайті Біржі в мережі Інтернет.

14.6. Оприлюднення результатів кот***и***рування за результатами біржових торгів здійснюється у відповідності до розділу 20 цих Правил.

14.7. Біржа може розраховувати індекси та показники біржової торгівлі, відмінні від зазначених у цьому розділі, порядок розрахунку яких визначається внутрішніми документами Біржі.

15. Порядок здійснення контролю за додержанням учасниками біржових торгів Правил

15.1. Біржа здійснює контроль за додержанням учасниками біржових торгів цих Правил, інших внутрішніх документів Біржі, рішень Біржового комітету шляхом застосування наступних (але невиключно) заходів:

- автоматичного відстеження ЕТС дій учасників біржових торгів;
- поточного нагляду та контролю адміністратором ЕТС за біржовими операціями учасників торгів та моніторингу біржових торгів у режимі реального часу;
- вибіркових перевірок, що проводяться Біржею;
- контролю за наданням учасником торгів неповної та/або недостовірної інформації Біржі, ненадання/несвоєчасне надання документів та/або інформації;
- моніторингу біржових торгів у режимі реального часу для здійснення запобігання

маніпулюванню, неправомірному використанню інсайдерської інформації та контролю за дотриманням Правил та внутрішніх документів Біржі.

15.2. Біржа має право залучати до здійснення заходів з контролю третіх осіб, у випадку, якщо такі заходи не належать до виключної компетенції Біржі та надання таких повноважень визначено договором з такою особою та внутрішніми документами Біржі.

15.3. У разі виявлення Біржею під час вжиття заходів з контролю згідно визначених цими Правилами та іншими внутрішніми документами біржі ознак порушення учасником біржових торгів своїх зобов'язань, передбачених законодавством, цими Правилами, іншими внутрішніми документами Біржі, рішеннями Біржового комітету, Біржа має право проводити перевірки, збирати і аналізувати отримані документи/інформацію, запитувати та одержувати пояснення від учасників щодо суті порушення/документів/інформації, іншу інформацію, в тому числі, але не виключно про наявність у діях ознак маніпулювання, інсайдерської торгівлі чи інших зловживань на Біржі, які можуть бути доказом при розгляді питання про застосування санкцій до учасника торгів, здійснювати інші заходи, що не суперечать законодавству, з метою всебічного з'ясування обставин порушення.

16. Порядок здійснення моніторингу біржових торгів та інших заходів, що здійснюються для протидії маніпулюванням, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням

16.1. Біржа запобігає маніпулюванням на Біржі та укладанню біржових угод, деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, що не відповідають цим Правилам та внутрішнім документам Біржі, якими регламентується біржова торгівля, шляхом застосування наступних (але невиключно) заходів:

- поточного нагляду та контролю адміністратором ЕТС за біржовими операціями учасників торгів;
- встановлення цінових лімітів, обмеження обсягу лоту, обмеження обсягу заявки на купівлю/заявки на продаж, обмеження сукупного обсягу біржового товару (продукту)/сукупної кількості деривативних контрактів, який (-і) може продати/придбати учасник торгів протягом торгової сесії/торгового дня, обмеження кроку зміни ціни;
- припинення, зупинення та поновлення біржових торгів;
- інші заходи відповідно до пункту 15.1 Правил.

16.2. У випадку виявлення Біржею в діях учасників торгів чи біржових операціях, що містять ознаки маніпулювання, інсайдерської торгівлі чи інших зловживань на Біржі учасниками торгів, з метою вжиття запобіжних заходів Біржа має право вжити наступні (але невиключно) заходи:

- зупинити біржові торги;
- звернутись до учасників торгів з запитом про надання пояснень та підтверджуючих документів з приводу поставлених у запиті питань;
- провести перевірку виявлених ознак маніпулювання, інсайдерської торгівлі чи інших зловживань на Біржі;
- зупинити учаснику торгів технічний доступ до біржових торгів на визначений строк;
- виключити біржові угоди/біржові договори/деривативні контракти з розрахунку котирувальних цін.

16.3. У випадку виявлення ознак маніпулювань в ході біржових торгів та/або укладення біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, що не відповідають цим Правилам та внутрішнім документам Біржі чи виявлення інших зловживань учасниками торгів, адміністратор ЕТС збирає наявну інформацію та негайно повідомляє керівнику Біржі для застосування необхідних запобіжних заходів відповідно до п. 16.2. цих Правил.

16.4. Біржовий комітет має право встановити критерії ознак маніпулювання та перелік ознак інсайдерської торгівлі чи інших зловживань учасниками торгів, з урахування особливостей організації та проведення біржових торгів, а також укладання біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів по різним групам біржових товарів, а також інших факторів, що можуть впливати на дії учасників торгів.

У разі встановлення НКЦПФР факту маніпулювання, або Біржовим комітетом наявності ознак інсайдерської торгівлі чи інших зловживань на Біржі учасниками торгів, Біржа має право припинити членство та технічний доступ до біржових торгів з подальшим виключення з реєстру учасників торгів учасника біржових торгів, яким скоєно порушення або застосувати інші санкції за рішенням Біржового комітету, згідно внутрішніх документів Біржі.

16.5. З метою зниження ризиків на організованих товарних ринках та недопущення різкого денного підвищення/зниження рівня цін, змови між учасниками торгів та інших спроб штучного впливу на ціни, маніпулювання, а також виявлення випадків недобросовісної конкуренції, адміністратор ЕТС безперервно (в тому числі з використанням технічних засобів) здійснює моніторинг та контроль за виставленням заявок та укладанням біржових угод, біржових свідоцтв, біржових договорів, деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, а також за діями учасників торгів, що безпосередньо приймають участь у біржових торгах.

16.6. Під моніторингом і контролем за виставленням заявок та укладанням біржових угод/біржових договорів/деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів розуміється сукупність організаційно-технічних заходів, спрямованих на безперервне відстеження протягом періоду подання заявок та торгової сесії цін, обсягів та інших характеристик, заявок, угод, договорів, деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів, що реєструються в ЕТС, до яких відносяться:
- аналіз заявок, котирувань, реєстру біржових угод/деривативних контрактів та правочинів щодо них та іншої інформації на предмет наявності в діях учасників торгів ознак маніпулювання;
- виявлення випадків використання в процесі торгівлі відомостей, що становлять службову інформацію та/або комерційну таємницю, а також мають ознаки інсайдерської інформації;
- виявлення порушень учасниками торгів вимог цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі, у тому числі тих, що є невід'ємною частиною Правил.

16.7. У разі встановлення НКЦПФР факту маніпулювання, Біржею може застосовуватися один із таких видів санкцій:

- офіційне попередження;
- нарахування штрафу в розмірі, встановленому Біржовим комітетом або внутрішніми документами Біржі;
- припинення допуску учасника торгів до участі у біржових торгах у відповідній секції (секціях) Біржі;
- припинення членства на Біржі.

16.8. Біржа здійснює встановлення особи (осіб), причетної (причетних) до можливого маніпулювання, інсайдерської торгівлі чи зловживання, перевіряє зміст дій щодо можливого маніпулювання чи зловживання учасником торгів, аналізує причини, що призвели до можливого маніпулювання, інсайдерской торгівлі чи інших зловживань, складає протокол про результати перевірки.

16.9. При виявленні Біржею ознак маніпулювань, що були допущені учасниками торгів при укладанні біржової угоди/біржового договору/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту, що не відповідає вимогам Правил та/або внутрішніх документів Біржі, інсайдерської торгівлі чи інших зловживань на Біржі, Біржа може направити офіційний запит учаснику торгів, яким була укладена така біржова угода/біржовий договір/деривативний контракт/правочин щодо деривативного контракту, про надання документів і відомостей, що прямо або опосередковано розкривають причини укладення такої біржової угоди/договору/деривативного контракту/правочину щодо деривативного контракту (в тому числі доручення клієнта учасника торгів, на підставі якого була подана заявка, договір доручення з клієнтом і пояснення клієнта) та надання іншої інформації чи документів для встановлення ознак порушення. Інформація, отримана Біржею від учасників торгів в ході проведення перевірки, є конфіденційною і не підлягає розкриттю та передачі третім особам, окрім випадків, передбачених чинним законодавством.

16.10. Про виявлення ознак маніпулювання та проведену перевірку Біржа повідомляє НКЦПФР.

16.11. У разі неотримання Біржею від учасника торгів без об'єктивних причин письмової відповіді протягом 7 (семи) робочих днів з дати направлення офіційного запиту Біржі відповідно до п.16.9. цих Правил, або за наявності підстав кваліфікувати таку біржову угоду/біржовий договір/деривативний контракт/правочин щодо деривативного контракту як порушення цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі, матеріали перевірки направляються на розгляд Біржовому комітету для винесення рішення про застосування до учасників торгів санкцій відповідно до цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі.

16.12. Біржові угоди, біржові договори, деривативні контракти/правочини щодо деривативного контракту, які мають ознаки можливого маніпулювання та/або використання інсайдерської інформації та/або інших зловживань на Біржі учасниками торгів, можуть не використовуватися при розрахунку котирувальних цін.

17. Розгляд скарг та вирішення спорів

17.1. Скарги членів Біржі, учасників торгів розглядаються Біржовим комітетом або іншою уповноваженою особою на Біржі, які, у разі необхідності, доручають структурним

підрозділам Біржі дослідження порушеного у скарзі питання та підготовку необхідних матеріалів.

17.2. Розгляд скарги починається не пізніше наступного робочого дня з моменту її надходження і не може перевищувати 30 (тридцяти) календарних днів. У виключних випадках строк розгляду скарги може бути продовжено рішенням Біржовим комітетом або уповноваженою особою на Біржі.

17.3. Про результати розгляду скарги заявник інформується в письмовій формі.

17.4. Спори за біржовими операціями вирішуються сторонами шляхом переговорів або виносяться на розгляд Біржового арбітражу. Арбітром призначається особа, яка має достатні знання та досвід для виконання цих функцій. Рішення про створення Біржового арбітражу та призначення Арбітра (-ів) приймає Біржовий комітет.

17.5. Спори розглядаються Біржовим арбітражем у випадку, якщо зацікавлені сторони надали згоду на вирішення спору в порядку Біржового арбітражу. Надання згоди виражається у вигляді поданих Біржі заяв, або укладеної між сторонами угоди, яка набуває чинності з моменту її затвердження Біржовим комітетом.

17.6. Порядок та термін розгляду спору, процедура винесення та виконання рішення Біржового арбітражу здійснюється відповідно до «Положення про Біржовий арбітраж Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа».

17.7. У певних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів) можуть створюватися окремі Біржові арбітражі, які можуть діяти на підставі окремо затверджених положень/порядків/регламентів. Діяльність таких Біржових арбітражів повинна відповідати загальними засадами «Положення про Біржовий арбітраж Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа».

Детальне врегулювання інших питань, зокрема, щодо кількості Арбітрів, порядку та строків розгляду спорів тощо визначається окремо затвердженими Біржовим комітетом положеннями/порядками/регламентами.

17.8. Якщо відповідний спір між сторонами неможливо вирішити шляхом переговорів або розгляду Біржового арбітражу, то такий спір вирішується в судовому порядку згідно з чинним законодавством України.

18. Права та обов`язки Біржі

18.1. Біржа має право:
- розробляти та затверджувати правила товарної біржі у відповідності до Закону «Про товарні біржі»;
- утворювати підрозділи (у тому числі відокремлені), комітети, комісії, біржові секції тощо та затверджувати положення про них;
- розробляти стандартні (типові) умови біржових угод (біржових договорів), розробляти типові генеральні угоди та/або специфікації деривативних контрактів, стандартні (типові)

форми деривативних контрактів, правочинів щодо деривативних контрактів з урахуванням вимог законодавства України;
- зупиняти на деякий час або припиняти біржові торги певним біржовим товаром, якщо ціни на такий біржовий товар протягом торгової сесії відхиляються більше, ніж на рівень затверджений Біржовим комітетом, в порядку, визначеному внутрішніми документами Біржі, які регламентують біржову торгівлю у відповідній секції Біржі;
- установлювати і стягувати внески та плату за отримання членами Біржі права здійснювати торгівлю на Біржі як учасника біржових торгів, за укладання та/або реєстрацію біржових угод (біржових договорів), деривативних контрактів/правочинів щодо деривативних контрактів та за надання інших послуг, згідно з Законом, Статутом та/або Правилами;
- установлювати і стягувати штрафи та застосовувати інші санкції за порушення цих Правил та внутрішніх документів Біржі;
- встановлювати критерії ознак маніпулювання та перелік ознак інсайдерської торгівлі чи інших зловживань учасниками торгів;
- анулювати, у тому числі частково, результати біржових торгів та укладені за їх результатами біржові угоди/біржові договори/деривативні контракти та правочини щодо них.

18.2. Біржа зобов`язана:
- забезпечувати організацію та проведення біржових торгів;
- здійснювати моніторинг біржових торгів та контроль за дотриманням учасниками біржових торгів цих Правил та внутрішніх документів Біржі, у тому числі з метою запобігання маніпулюванню на товарній біржі та інсайдерській торгівлі;
- вести реєстр (перелік) учасників біржових торгів, їхніх заявок, укладених угод і договорів, деривативних контрактів та правочинів щодо них;
- оприлюднювати на своєму веб-сайті перелік учасників біржових торгів із зазначенням учасників, допуск яких до біржових торгів зупинено або припинено, реєстр біржових товарів;
- розкривати інформацію, передбачену законодавством.

18.3. Біржа має інші права та виконує інші обов’язки, пов’язані із здійсненням діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах, організації укладання деривативних контрактів на товарних біржах.

19. Застосування санкцій за порушення Правил Біржі, відповідальність Біржі та учасників біржових торгів

19.1. Біржа, учасники біржових торгів та їх клієнти несуть відповідальність, передбачену законодавством України, цими Правилами та внутрішніми документами Біржі за порушення законодавства України, Правил та внутрішніх документів Біржі, якими регламентується біржова торгівля, і рішень Біржі, що регулюють біржову торгівлю.

19.2. Рішення про застосування, внесення змін, зупинення або скасування санкцій (повністю або частково) до учасника торгів або його клієнта приймається Біржовим комітетом або іншим уповноваженим ним органом/особою Біржі.

19.3. За порушення учасником торгів або його клієнтом цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі, невиконання (неналежне виконання) своїх зобов'язань за біржовими угодами/біржовими договорами/деривативними контрактами/правочинами щодо деривативних контрактів, невиконання рішень Біржового комітету, а також в інших ситуаціях, коли дії учасника торгів перешкоджають або можуть перешкодити проведенню біржових торгів та нормальному функціонуванню ЕТС, до такого учасника або його клієнта торгів можуть бути застосовані будь які з наступних санкцій:

- штраф у розмірі, визначеному Біржовим комітетом;
- утримання гарантійного внеску/частини гарантійного внеску, як штрафу, у відповідності з регламентами та/або іншими внутрішніми документами Біржі;
- зупинення на певний термін, обмеження чи припинення допуску учасника торгів до участі у біржових торгах у відповідності з регламентами та/або іншими внутрішніми документами Біржі;
- припинення членства на Біржі;
- санкції, що відповідають принципам їх застосування та визначені регламентами та/або іншими внутрішніми документами Біржі.

19.4. У випадку неподання або подання недостовірної інформації, що вимагається від учасника біржових торгів, на Біржу, до даного учасника також можуть застосовуватися попередження та/або недопущення даного учасника до чергових біржових торгів, а у разі повторного неподання або подання недостовірної інформації, зупинення допуску учасника торгів до участі у біржових торгах або припинення членства на Біржі.

19.5. У випадку порушення учасником біржових торгів або його клієнтом порядку розрахунків за біржовою угодою (біржовим свідоцтвом/біржовим договором), деривативним контрактом/правочином щодо деривативного контракту до такого учасника можуть застосовуватись санкції згідно умов біржової угоди (біржового свідоцтва/біржового договору), деривативного контракту та правочину щодо нього та/або регламентами та/або передбачені іншими внутрішніми документами Біржі.

19.6. У випадку безпідставної відмови від підписання біржової угоди (біржового свідоцтва)/біржового договору/деривативного контракту/ правочину щодо деривативного контракту, Біржа може зупинити допуск учасника торгів, яким вчинено порушення, до участі у біржових торгах по відповідній секції та нарахувати штраф в розмірі, визначеному Біржовим комітетом або утримати гарантійний внесок/частину гарантійного внеску у відповідності з внутрішніми документами Біржі.

19.7. За несвоєчасну сплату учасником торгів комісійного збору Біржа вправі стягнути з такого учасника торгів пеню у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діяла в період, за який сплачується пеня. Пеня нараховується за кожний календарний день прострочення сплати комісійного збору, починаючи з дня, наступного за останнім днем терміну сплати комісійного збору. Якщо учасник торгів не сплатив комісійний збір протягом 3 (трьох) календарних днів з дня спливу терміну, відведеного на оплату комісійного збору, то вважається, що даний учасник відмовився від сплати комісійного збору. У випадку, якщо учасник торгів відмовився від оплати комісійного збору, то комісійний збір може утримуватись Біржею з суми гарантійного внеску (внесеного учасником торгів для участі у в будь-яких інших торгах на Біржі), що відмовився від сплати

комісійного збору після спливу терміну, відведеного на оплату комісійного збору та/або припинення членства на Біржі.

19.8. У випадку несвоєчасної оплати (не більше 10 (десяти) календарних днів) штрафів, комісійного збору Біржі без надання підтвердження обставин, що виключають відповідальність боржника, Біржа може тимчасово, до повного погашення заборгованості, зупинити допуск до біржових торгів учасника торгів, який прострочив виконання зобов'язання.

19.9. У випадку тривалого (більше 10 (десяти) календарних днів) невиконання зобов'язань з виплати штрафів без надання підтвердження обставин, що виключають відповідальність боржника, Біржа може зупинити допуск до біржових торгів або припинити членство на Біржі, учаснику яким скоєне порушення.

19.10. З учасника торгів або його клієнта – боржника, що прострочив виконання зобов'язання зі сплати штрафів, стягується пеня у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діяла в період, за який сплачується пеня.

19.11. Застосування санкцій, передбачених пп. 19.9., 19.10. цих Правил, не звільняє учасника торгів від обов'язку щодо відшкодування Біржі всієї суми заборгованості (в тому числі, з урахуванням суми пені), яка підлягає сплаті.

19.12. У певних секціях Біржі чи за певним біржовим товаром (групою біржових товарів) порядок застосування (накладення) та види санкцій, які Біржа може застосувати за фактами виявлення порушення учасниками біржових торгів може визначатися окремим положенням, яке затверджується Біржовим комітетом.

19.13. Біржа вправі розкрити інформацію про факти невиконання учасником торгів своїх зобов'язань на офіційному сайті Біржі в мережі Інтернет.

19.14. Інформаційне повідомлення, що містить рішення Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи Біржі про застосування, зупинення або скасування санкцій (або витяг з тексту такого рішення), передбачених цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі, доводиться до відома учасника торгів не пізніше робочого дня, наступного після дати прийняття рішення.

19.15. Учасник торгів має право надати письмові докази та пояснення щодо рішення Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи Біржі у термін, що не перевищує 3 (трьох) робочих днів, з моменту отримання інформації про застосування до нього санкцій. Біржовий комітет зобов'язаний розглянути звернення учасника торгів та винести відповідне рішення з подальшим інформуванням учасника торгів.

19.16. При накладенні на учасника торгів штрафу Біржа надсилає йому вимогу про сплату штрафу. Штраф має бути сплачений учасником торгів протягом 3 (трьох) робочих днів з дня отримання вимоги про сплату штрафу на поточний рахунок Біржі у відповідності з реквізитами, зазначеними у вимозі про сплату штрафу. Днем сплати штрафу учасником торгів вважається день зарахування суми штрафу на відповідний рахунок банку Біржі.

20. Порядок розкриття та оприлюднення інформації

20.1. Інформування про результати біржових торгів відбувається за результатами проведених біржових торгів. Біржа оприлюднює результати біржових торгів (зокрема у формі бюлетеня середньозважених цін). Зміст біржової угоди (договорів), деривативного контракту, правочину щодо деривативного контракту (за винятком зазначення біржового товару (продукту), базового активу, деривативного контракту, кількості, ціни, базису поставки (чи інших умов поставки) і строку виконання) не підлягає розголошенню. Цю інформацію може бути надано тільки на письмову вимогу судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ та аудиторським організаціям у випадках, передбачених законодавством України. Інша інформація може бути розкрита для третіх сторін у випадках, передбачених чинним законодавством України, а також за рішенням суду або на вимогу правоохоронних органів.

20.2. Збір, архівація, обробка та розповсюдження інформації, пов'язаної з обігом біржових товарів в результаті проведення електронних біржових торгів здійснюється системою збору, обробки та розповсюдження інформації ЕТС. Інформація про хід та підсумки торгів, що містить дані про ціни біржових угод, котирування біржового товару, а також про кон'юнктуру товарних ринків представляється через ЕТС, на інформаційних табло в торговому залі Біржі та на офіційному сайті Біржі в мережі Інтернет.

20.3. Протягом торгової сесії в режимі реального часу формується і надається учаснику торгів поточна інформація про торги, необхідна для укладення біржових угод, деривативних контрактів, вчинення правочинів щодо деривативних контрактів.

20.4. По закінченню торгової сесії учаснику торгів надається інформація по укладених ним біржових угодах, деривативних контрактах, вчинених правочинах щодо деривативних контрактів, виставленим заявкам, а також інша біржова інформація у вигляді звітних документів, що надаються відповідно до внутрішніх документів Біржі.

20.5. Біржа зобов'язана оприлюднювати:
- перелік учасників біржових торгів, допущених до біржових торгів;
- реєстр біржових товарів;
- обсяг торгівлі біржовими товарами (номенклатура товарів, їх загальна вартість та кількість згідно з укладеними біржовими договорами/деривативними контрактами, біржовий курс щодо кожного біржового товару, що перебуває в обігу на Біржі, тощо);
- інформацію щодо позабіржових операцій у випадках і в межах, встановлених законодавством.

20.6. Біржа може розкривати наступну інформацію:
- перелік та основні якісні і кількісні характеристики біржових товарів;
- обсяг торгів за деривативними контрактами та інші показники біржової торгівлі;
- типові форми біржових угод, біржових свідоцтв та договорів (купівлі-продажу, поставки, міни) по секціях Біржі;
- типові генеральні угоди та/або специфікації деривативних контрактів, стандартні (типові) форми деривативних контрактів, правочинів щодо деривативних контрактів з

урахуванням вимог законодавства України;
- зразки рекомендованих та/або типових форм договорів-доручення та довіреностей, які учасники торгів мають надати Біржі та/або своїм брокерам/представникам;
- дані про результати біржових торгів (зокрема у формі бюлетеня середньозважених цін);
- дані результатів котирувань та інші показники біржової торгівлі.

20.7. Інформація, що вказана в п. 20.5. цих Правил може розкриватися через:
- сайт Біржі;
- розсилку інформаційним агентствам та засобам масової інформації;
- через засоби системи ЕТС;
- в інший спосіб відповідно до вимог законодавства чи передбачений внутрішніми документами Біржі.

20.8. Уся інформація, яка міститься в ЕТС, є виключною власністю Біржі, використовується нею на власний розсуд з обмеженнями, визначеними законодавством, та не підлягає поширенню (розголошенню) третім особам без письмового дозволу Біржі не залежно від того, чи було поширено (розголошено) таку інформацію повністю та/або частково відповідно до цього розділу чи з інших причин/обставин.

У передбачених законодавством випадках інформація, яка міститься в ЕТС, також може бути віднесена до професійної таємниці на організованих товарних ринках та розкриватись в порядку та обсязі визначеному законодавством.

У передбачених законодавством та/або внутрішніми документами Біржі випадках інформація, яка міститься в ЕТС, також може бути віднесена до комерційної таємниці чи конфіденційної інформації.

Учасники біржових торгів та інші особи, яким надано право здійснювати торгівлю на Біржі, без письмового дозволу Біржі можуть використовувати доступну їм інформацію, яка міститься в ЕТС, виключно для здійснення біржових операцій, участі у біржових торгах та здійснення розрахунків за укладеними біржовими договорами/деривативними контрактами.

Інформація, яка міститься в ЕТС, може надаватись учасникам біржових торгів та іншим особам, яким надано право здійснювати торгівлю на Біржі, також відповідно до укладених договорів між Біржею та такими особами.

21. Надзвичайні ситуації та процедури, що застосовуються у разі їх виникнення

21.1. До надзвичайних ситуацій відносяться:
- форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили);
- цінова нестабільність і значні коливання цін на біржові товари;
- збій (у тому числі програмно-технічний збій).

Перелік надзвичайних ситуацій може змінюватись та доповнюватись за рішенням Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи.

21.2. Учасники біржових торгів, їх клієнти та Біржа звільняються від встановленої даними Правилами та/або (та/або внутрішніми документами Біржі) та/або чинним законодавством України відповідальності за порушення цих Правил (та/або внутрішніх документів Біржі) та/або за незабезпечення у відповідності з цими Правилами (та/або внутрішніми документами Біржі) належних умов для проведення біржових торгів, якщо буде доведено, що таке порушення відбулося внаслідок дії обставин непереборної сили.

21.3. Під обставинами непереборної сили в даних Правилах розуміються будь-які надзвичайні або невідворотні події зовнішнього щодо учасників біржових торгів, їх клієнтів та Біржі характеру або їх наслідку, які виникають без вини учасників біржових торгів, їх клієнтів та Біржі, поза їх волею або всупереч волі й бажанню, і які не можна, за умови застосування звичайних для цього заходів, передбачити й не можна при всій обережності й передбачливості запобігти (уникнути), у тому числі, але не винятково, стихійні явища природного характеру (землетруси, повені, урагани, руйнування в результаті блискавки тощо), нещастя біологічного, техногенного й антропогенного походження (вибухи, пожежі, вихід з ладу машин і устаткування, масові епідемії, і т. п.), обставини громадського життя (війна, воєнні дії, блокади, громадські хвилювання, прояви тероризму, масові страйки й локаути, бойкоти і т.п.), а також видання заборонних або обмежуючих нормативних актів органами державної влади та/або місцевого самоврядування, інші законні або незаконні, заборонні або обмежуючі заходи зазначених органів, які унеможливлюють виконання належним чином учасниками біржових торгів (їх клієнтами) та/або Біржею цих Правил та/або внутрішніх документів Біржі або тимчасово перешкоджають такому виконанню.

21.4. У разі виникнення обставин непереборної сили Біржа виконує наступні дії:
- повідомляє банк, з яким взаємодіє, наявними засобами зв'язку (телефонним зв’язком, електронною поштою тощо) про виникнення обставин непереборної сили або форс-мажорних обставин та про заходи щодо її усунення;
- повідомляє учасників біржових торгів наявними засобами зв'язку (телефонним зв’язком, електронною поштою тощо) про виникнення надзвичайних обставин непереборної сили або форс-мажорних обставин та про заходи щодо їх усунення;
- приймає рішення про оголошення технічної перерви в біржових торгах з будь-якого моменту часу біржових торгів;
- повідомляє НКЦПФР.

21.5. В якості заходів щодо врегулювання надзвичайної ситуації Біржа має право:
- зупинити або припинити біржові торги;
- анулювати результати біржових торгів, які проводились у день виникнення надзвичайної ситуації та/або у попередній день, визнати такі біржові торги такими, що не відбулися, заявки не поданими, а біржові угоди (свідоцтва), біржові договори, деривативні контракти неукладеними, правочини щодо деривативних контрактів невчиненими;
- здійснити інші дії у разі необхідності.

21.6. У разі настання в ході біржових торгів обставин, які можуть бути підставою для визнання ситуації надзвичайною, біржові торги зупиняються на період не більше 30 (тридцяти) хвилин для здійснення необхідних заходів, спрямованих на забезпечення нормального проведення торгів на Біржі. Якщо після зупинення торгів обставини, які можуть бути підставою для визнання ситуації надзвичайною та/або форс-мажорною, будуть

усунуті протягом 30 (тридцяти) хвилин і не пізніше, ніж за 10 (десять) хвилин до закінчення торгової сесії, то біржові торги поновлюються.

21.7. При поновленні біржових торгів заявки та біржові угоди (свідоцтва), біржові договори, деривативні контракти, правочини щодо деривативних контрактів відповідно, подані і укладені в ЕТС до моменту зупинення біржових торгів, можуть бути анульовані.

21.8. При зупиненні/припиненні біржових торгів у разі визнання ситуації надзвичайною а також в інших випадках передбачених внутрішніми документами Біржі, результати біржових торгів та укладені за їх результатом біржові угоди/біржові договори, деривативні контракти та правочини щодо них (частково або повністю) можуть бути анульовані за рішенням Біржового комітету або іншого уповноваженого органу/особи Біржі.

21.9. Усі рішення, пов'язані із затримкою початку біржових торгів, їх зупиненням/припиненням, поновленням, продовженням, достроковим закінченням або скасуванням їх проведення, приймаються Біржовим комітетом або іншою уповноваженою особою та оголошуються (доводяться до відома учасникам торгів) адміністратором ЕТС.

21.10. Окремим випадком надзвичайних обставин є ситуація цінової нестабільності і значних коливань цін біржових товарів понад установленого Біржею або уповноваженим органом влади допустимого коридору коливання цін.

У разі встановлення НКЦПФР (за погодженням із відповідним органом влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідній сфері) критеріїв цінової нестабільності біржового товару на товарній біржі (залежно від виду, ліквідності та/або ринкової ціни такого біржового товару), Біржа запроваджує відповідні заходи на запобігання ситуацій цінової нестабільності з урахуванням таких критеріїв.

21.11. З метою виявлення причин цінової нестабільності та значного коливання ціни біржового товару Біржа здійснює відповідну перевірку.

21.12. Адміністратор ЕТС або Біржовий комітет може зупинити біржові торги на строк, що не перевищує строку перевірки причин цінової нестабільності та значного коливання ціни. В рамках розпочатої перевірки Адміністратор ЕТС або Біржовий комітет може прийняти рішення про поновлення торгівлі, якщо ціни не перевищили встановлений Біржею або уповноваженим органом центральної виконавчої влади допустимий коридор коливання ціни. Строк перевірки не може перевищувати 2 робочих днів, якщо інше не встановлено рішенням Біржового комітету.

21.13. Про зупинення біржових торгів внаслідок настання ситуації цінової нестабільності і значних коливань цін Біржа негайно інформує усіх зацікавлених осіб усіма можливими засобами (телефонним зв’язком, електронною поштою тощо).

21.14. Рішенням Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи можуть визначатися додаткові показники, які характеризують ситуацію цінової нестабільності і значних коливань цін.

21.15.У разі програмно-технічного збою у ЕТС учасник біржових торгів інформує про це наявними засобами зв'язку (телефонним зв'язком, електронною поштою тощо) адміністратора ЕТС.

Якщо збій у наданні послуг триває більше ніж 4 години та/або за наявності інших показників, визначених внутрішніми документами Біржі, така ситуація за рішенням Біржового комітету або іншого уповноваженого ним органу/особи визнається надзвичайною у відповідності до цих Правил.

21.16. У випадку, якщо в ході біржових торгів в учасника торгів припинився доступ в ЕТС без вини Біржі, всі його пропозиції, подані раніше, зберігаються.

21.17. У випадку програмно-технічного збою в ЕТС оголошується технічна перерва в торгах. При оголошенні технічної перерви адміністратор ЕТС здійснює перевірку цілісності даних про торги в ЕТС та оцінює можливість подальшого проведення торгів.

21.18. Якщо протягом технічної перерви, що оголошена внаслідок програмно-технічного збою ЕТС, робота ЕТС може бути поновлена, то торги поновлюються після закінчення технічної перерви. Після поновлення торгів учасники торгів повторно виконують процедури для авторизації в ЕТС.

21.19. Протягом технічної перерви, що оголошена внаслідок програмно-технічного збою ЕТС, робота ЕТС може бути поновлена. Якщо дані про укладені біржові угоди/біржові договори/деривативні контракти та правочини щодо них було повністю або частково втрачено, за рішенням Біржового комітету торгову сесію може бути поновлено з останньої збереженої точки відновлення даних в ЕТС. Лоти, за якими було укладено біржові угоди, біржові договори/деривативні контракти та правочини щодо них, і дані по яких було втрачено, переторговуюся після відновлення торгової сесії в ЕТС. Після поновлення торгів, учасники торгів повторно виконують процедури для авторизації в ЕТС.

21.20. У разі поновлення Біржових торгів, час їх закінчення повідомляється адміністратором ЕТС через систему повідомлень ЕТС.

21.21. Якщо під час технічної перерви, що оголошена внаслідок програмно-технічного збою ЕТС, працездатність ЕТС не може бути поновлена, то така ситуація за рішенням Біржового комітету визнається надзвичайною у відповідності до цих Правил.

21.22. Детальні описи надзвичайних ситуацій та процедури, що застосовуються Біржею у разі їх виникнення визначаються Біржею у внутрішніх документах.

22. Зупинення, припинення та поновлення біржових торгів за рішенням уповноваженого державного органу

22.1. У разі необхідності зупинення, припинення біржових торгів на виконання рішення уповноваженого державного органу Біржовий комітет або Генеральний директор Біржі інформують про це в письмовій формі адміністратора ЕТС, який негайно вживає необхідні заходи для технічної реалізації процедури зупинення (припинення) торгів.

22.2. Рішення Біржового комітету про зупинення, припинення торгів оформляється у вигляді протоколу, рішення Генерального директора у вигляді наказу.

22.3. Інформацію про зупинення, припинення торгів Біржа публікує на своєму вебсайті. В інформаційному повідомленні зазначаються причини, а також, якщо це відомо, дата та час поновлення торгів. Крім того, Біржа вживає заходи для індивідуального інформування учасників торгів про зупинення, припинення торгів Біржа, використовуючи можливі засоби зв'язку (телефоний зв'язок, електронну пошту, систему повідомлень ЕТС тощо).

22.4. Адміністратор ЕТС поновлює біржові торги після скасування відповідного рішення Біржового комітету або Генерального директора про зупинення, припинення торгів. Біржовий комітет або Генеральний директор приймають таке рішення у разі усунення причин, які були підставою для зупинення, припинення торгів.

22.5.У всіх випадках зупинення, припинення торгів, в тому числі якщо це відбулось на виконання рішення уповноваженого державного органу, на письмовий запит учасника біржових торгів Біржею надається відповідна довідка.

23. Порядок розміщення учасниками торгів інсайдерської інформації на вебсайті Біржі

23.1.Порядок розміщення учасниками торгів інсайдерської інформації на вебсайті Біржі визначається цими Правилами та законодавством України.

23.2. Для цілей цього Розділу інсайдерською інформацією на організованих товарних ринках є інформація точного характеру, яка прямо або опосередковано стосується одного чи кількох біржових товарів, окрім оптових енергетичних продуктів, та яка не була оприлюднена, але у разі оприлюднення здійснювала б значний вплив на ціни таких біржових товарів або пов'язаних деривативних контрактів.

23.3. Учасник торгів зобов'язаний своєчасно та належним чином розкривати інсайдерську інформацію на організованих товарних ринках, якою він володіє та яка стосується такого учасника, його материнської компанії або пов'язаної компанії.

23.4. Якщо учасник торгів або особа, яка діє від його імені чи за його рахунок, у ході звичайного здійснення нею своєї трудової діяльності або виконання своїх професійних обов'язків розкриває будь-яку інсайдерську інформацію на організованих товарних ринках третій особі, учасник торгів або особа, яка діє від його імені чи за його рахунок, повинна в повному обсязі і ефективно розкрити таку інсайдерську інформацію:
23.4.1. невідкладно - у разі навмисного розкриття;
23.4.2. у найкоротший строк - у разі ненавмисного розкриття.
23.4.3. Положення цієї частини не застосовуються, якщо третя особа, якій розкрито інсайдерську інформацію, має зобов'язання щодо забезпечення конфіденційності такої інформації, у тому числі відповідно до вимог законодавства, статуту та/або договору.

23.5. Учасник торгів, у разі виникнення у нього інсайдерської інформації, не пізніше початку торгової сесії наступного торгового дня, після дня виникнення такої інформації,

зобов’язаний розмістити таку інформацію на вебсайті Біржі.

23.6. Розміщення інсайдерської інформації на вебсайті Біржі здійснюється учасниками торгів у відповідному розділі сайту Біржі.
23.6.1. Для розміщення відповідної інформації учасник торгів (уповноважена особа учасника торгів) повинен авторизуватись на сайті Біржі із використання власного логіну/паролю та здійснити розміщення інсайдерської інформації.

23.7. Біржа до завершення робочого дня, протягом якого учасник торгів розмістив на її вебсайті інсайдерську інформацію, розміщує таку інформацію в базі даних особи, яка провадить діяльність з оприлюднення регульованої інформації від імені учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків, у порядку, встановленому НКЦПФР.

23.8. Учасник торгів має право під свою відповідальність відтермінувати розкриття інсайдерської інформації на організованих товарних ринках у разі одночасного дотримання всіх із таких умов:
1) невідкладне розкриття інсайдерської інформації може поставити під загрозу законні інтереси учасника торгів;
2) відтермінування розкриття інсайдерської інформації не введе інших учасників торгів в оману;
3) учасник торгів здатний забезпечити конфіденційність такої інсайдерської інформації;
4) учасник торгів не вчинятиме правочинів з активами, допущеними до торгів на Біржі, на підставі такої інсайдерської інформації.

23.8.1. Якщо учасник торгів відтермінував розкриття інсайдерської інформації відповідно до абзацу першого цього пункту, він повинен повідомити про таке відтермінування НКЦПФР, а також невідкладно після розкриття такої інформації подати до НКЦПФР письмове пояснення щодо дотримання умов, зазначених у підпунктах 1- 4 абзацу першого цієї частини.

24. Порядок взаємодії з особою, яка провадить клірингову діяльність з визначення зобов’язань

24.1. Біржа має право укласти з клірингловою установою договір про здійснення клірингу (далі – Договір), в якому повинна визначити перелік видів контрактів/правочинів/операцій, кліринг зобов'язань за якими здійснюватиме клірингова установа.

24.2. Порядок обміну інформацією та здійснення дій, необхідних для забезпечення здійснення клірингу, здійснення розрахунків у системі клірингового обліку та/або організації проведення розрахунків, виконання контрактів, правочинів та/або операцій, вчинених на організованому ринку, управління яким здійснюється Біржою, визначається Договором.

24.3. Біржа надає клірингловій установі інформацію про контракти/правочини/операції, що вчинені на організованому ринку, управління яким здійснює Біржа, та іншу інформацію (документи), визначені Договором та внутрішніми документами клірингової установи, які

необхідні для здійснення клірингу та забезпечення виконання (здійснення розрахунків у системі клірингового обліку та/або організації проведення розрахунків щодо відповідних контрактів/правочинів/операцій).

24.4. Клірингова установа повинна надавати Біржі інформацію, визначену Договором та правилами клірингу такої клірингової установи, в тому числі інформацію, необхідну Біржі для здійснення допуску особи або заявки учасника біржових торгів до участі у біржових торгах, а також іншу інформацію, необхідну Біржі для провадження своєї професійної діяльності.

24.5. Обмін інформацією між Біржою та клірингoвою установою відбувається в електронній формі по захищених каналах зв’язку та не вважається розголошенням та/або використанням у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформації, що становить професійну таємницю.

25. Заключні положення

25.1. Зміни та/або доповнення до цих Правил затверджуються Біржовим комітетом.

25.2. Правила, а також зміни до них, набувають чинності після їх реєстрації в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку у встановленому нею порядку.

25.3. Окремі положення цих Правил можуть бути деталізовані і оформлені у вигляді окремого(их) внутрішнього(іх) документу(ів), які можуть містити вказівку, що вони є частиною цих Правил.

25.4. Розділ 23 «Порядок розміщення учасниками торгів інсайдерської інформації на вебсайті Біржі» Правил набуває чинності з 01.01.2026 року.

Всього прошнуровано, пронумеровано та скріплено підписом та печаткою на 55 (п'ятдесят п'ять) аркушах

Голова Біржового комітету
ТОВ «УЕБ» Олексій ДУБОВСЬКИЙ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА» Ідентифікаційний код 37027819 №1 УКРАЇНА м.КИЇВ